REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

DELOVNI OBISK V
POMURSKI REGIJI

torek, 23. november 2021

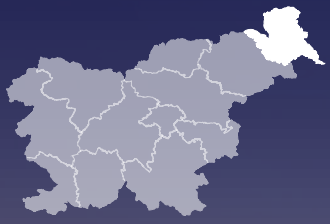

Pomurska regija je v letu 2020 prejela 77,18 milijona evrov dohodnine, **kar je 6 milijonov evrov več sredstev kot v letu 2019.**

APAČE	KOBILJE	RADENCI
+ 0,18 mio €	+ 0,03 mio €	+ 0,2 mio €
BELTINCI	KRIŽEVCI	RAZKRIŽJE
+ 0,38 mio €	+ 0,17 mio €	+ 0,07 mio €
CANKOVA	KUZMA	ROGAŠOVCI
+ 0,07 mio €	+ 0,09 mio €	+ 0,24 mio €
ČRENŠOVCI	LENDAVA	SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI
+ 0,2 mio €	+ 0,5 mio €	+ 0,18 mio €
DOBROVNIK	LJUTOMER	ŠALOVCI
+ 0,08 mio €	+ 0,56 mio €	+ 0,1 mio €
GORNJA RADGONA	MORAVSKE TOPLICE	TIŠINA
+ 0,43 mio €	+ 0,4 mio €	+ 0,19 mio €
GORNJI PETROVCI	MURSKA SOBOTA	TURNIŠČE
+ 0,14 mio €	+ 0,89 mio €	+ 0,16 mio €
GRAD	ODRANCI	VELIKA POLANA
+ 0,13 mio €	+ 0,08 mio €	+ 0,06 mio €
HODOŠ	PUCONCI	VERŽEJ
+ 0,03 mio €	+ 0,41 mio €	+ 0,05 mio €

VARNA SLOVENIJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

01 Povračilo obmejnim občinam zaradi povečanega nadzora državne meje

Letos je do 16. novembra slovenska policija na tem območju obravnavala **39,4 % manj tujcev v primerjavi z enakim obdobjem leta 2020.** Obravnavali so pet tujcev, ki so se izmaknili mejni kontroli s skrivanjem v tovornih vozilih.

Lani smo občinam ob zunanji schengenski meji v Pomurju (občine Črenšovci, Lendava, Ljutomer in Razkrižje) **povrnili več kot 197.000 evrov za stroške:**
– obnove poti ob začasnih tehničnih ovirah na zunanji schengenski meji,
– obnove občinskih poti, ki so dodatno obremenjene zaradi nadzora zunanje schengenske meje,
– postavitve dodatnih virov razsvetljave in tehničnih sredstev,
– druge stroške za večjo varnost občanov.

V MNZ smo tudi za letos **zagotovili 2,5 milijona evrov za enkratno povračilo občinam.** Za občine ob zunanji schengenski meji v Pomurju (občine Črenšovci, Lendava, Ljutomer in Razkrižje) je tako predvidenih nekaj več sredstev kot v preteklosti – skoraj 216.000 evrov. Župani morajo račune, utemeljitve namenske porabe in druge listinske dokaze predložiti ministrstvu do 30. novembra 2021.

02 Uspešno preprečujemo fiktivne prijave prebivališča

Z novelo Zakona o prijavi prebivališča, ki se je začela uporabljati 27. junija 2021, smo znova uvedli krajevno pristojnost. To pomeni, da posameznik lahko prijavi stalno ali začasno prebivališče samo na območju tiste upravne enote, kjer je naslov, na katerega se prijavlja. Upravne enote razmere na svojem območju poznajo, lažje sledijo prijavam na svojem območju, hkrati pa se ne more več zgoditi, da posameznik, ki mu s prijavo na eni upravni enoti ne uspe, to opravi drugje.

Ob vsaki prijavi prebivališča uradna oseba preveri tudi podatke o:
– dejanski rabi (ki mora biti stanovanjska oziroma namenjena nastanitvi – tako se onemogočajo prijave na naslove poslovnih in drugih prostorov),
– uporabni površini in
– številu že prijavljenih oseb na tem naslovu.

Od 27. junija 2021 do 4. novembra 2021 so upravne enote pomurske regije uvedle **12 novih skrajšanih postopkov zaradi neizpolnjevanja pogojev za prijavo prebivališča.** Hkrati je na teh upravnih enotah v reševanju 155 klasičnih postopkov ugotavljanja prebivališča in postopkov preverjanja resničnosti prijave.

03 Preventivne aktivnosti policije za večjo varnost lokalnega prebivalstva

Policijska uprava Murska Sobota aktivno sodeluje z lokalno skupnostjo. Tako je pomurska policija v preteklem desetletju uspešno uvedla model policijskega dela v skupnosti in naredila pomemben korak k varnejši lokalni skupnosti ter izvedla številne uspešne projekte policijskega dela v skupnosti, npr. Nazaj k ljudem, Akademija detektiva Frančeka v Termah Banovci, Družina v prometu v sodelovanju z osnovnimi šolami in druge. Že nekaj let izvajajo tudi projekt, namenjen varnosti starejših v prometu in varnosti enoslednih motornih vozil. Skupaj s Centrom za socialno delo Pomurje so ustanovili medinstitucionalno skupino za preprečevanje nasilja v družini Pomurja, v katero so vključeni tudi drugi pristojni organi in organizacije.

Policijska uprava Murska Sobota dobro sodeluje tudi z romsko in madžarsko narodno skupnostjo. Tako so lani skupaj s Fakulteto za varnostne vede Univerze v Mariboru in Občino Ljutomer izvedli videokonferenčno šesto Nacionalno konferenco o varnosti v lokalni skupnosti.

INVESTICIJE

Na področju investicijskega vzdrževanja objektov smo v letu 2021 zaključili sanacijo kleti in strehe na objektu Policijske postaje Murska Sobota in Postaje prometne policije Murska Sobota.

NAČRTOVANI PROJEKTI

Na območju pomurske statistične regije v letu 2022 načrtujemo:
– sanacijo fasadnega ovoja Policijske uprave Murska Sobota,
– ureditev vadbenega poligona na zemljišču Enote vodnikov službenih psov Petanjci in
– zamenjavo ograje okoli tekališča Enote vodnikov službenih psov Petanjci.

Minister Aleš Hojs. (foto: MNZ)

04 Slovenska vojska

Vojašnica v Murski Soboti je bila ena od treh slovenskih vojašnic, kjer so julija letos začeli izvajati prenovljeni načrt temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja, ki pomembno spodbuja prostovoljno služenje vojaškega roka. **Julija je bilo v Murski Soboti na prostovoljnem služenju vojaškega roka 33 kandidatk in kandidatov,** novembra pa je usposabljanje začelo še 25 kandidatk in kandidatov na prostovoljnem služenju vojaškega roka.

Pripadniki Slovenske vojske dobro sodelujejo s civilnim okoljem na različnih področjih. Občina Murska Sobota je pred kratkim podprla mednarodno tekmovanje vojaških oddelkov, z Občino Puconci urejajo tamkajšnje strelišče, nedavno je Slovenska vojska pomagala pri ohranjanju kulturne dediščine – iz vode so dvignili kolesa Babičevega mlina v Veržeju, edinega delujočega mlina na Muri. Po zimski obnovi ga bodo vojaški logistiki znova postavili na svoje mesto. Tudi v Pomurju pripadnice in pripadniki Slovenske vojske sodelujejo s policijo pri preprečevanju nezakonitih prehodov državne meje. Slovenska vojska sicer vsak dan napoti na tovrstne naloge **več kot 100 pripadnikov, ki pri tem uporabljajo večinoma sredstva Slovenske vojske.**

Pripadnice in pripadniki rezervne sestave vojaške zdravstvene enote so marca letos v Murski Soboto slovesno prisegli domovini. (foto: SV)

05 V Pomurju načrtujemo podcenter za protipoplavno zaščito

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v okviru projekta črpanja evropskih sredstev za področje civilne zaščite načrtuje vzpostavitev državnega centra za civilno zaščito, treh podcentrov, ki bodo usklajevali odziv na naravne nesreče, nakup ustrezne opreme in usposabljanja. Eden od podcentrov, ki bo namenjen protipoplavni zaščiti, bo umeščen v Murski Soboti.

Vzpostavitev načrtovanega podcentra za protipoplavno zaščito v SV Sloveniji na območju Mestne občine Murska Sobota je odgovor na potrebe za zagotavljanje ustreznih infrastrukturnih pogojev za **izboljšanje načrtovanja, organiziranja, usposabljanja in operativne odzivnosti reševalnih enot in služb, organov ter drugih operativnih sestavov društev in nevladnih organizacij** na regionalni in lokalni ravni ter s tem za napredek pri preprečevanju tveganj in krepitvi odpornosti na podnebno pogojene nesreče.

Na lokaciji podcentra za protipoplavno zaščito je načrtovana izgradnja vadbenega poligona za usposabljanje in vadbo lokalnih, regijskih, državnih in tujih enot za zaščito, reševanje in pomoč za protipoplavno zaščito ter vadbenega poligona za usposabljanje in vadbo tehničnih reševalnih enot civilne zaščite – enot za prečrpavanje večjih količin vode oziroma enot modula SI-HCP EU mehanizma CZ. **Na tej lokaciji je načrtovana tudi umestitev regijskega gasilskega vadbenega poligona za pomursko regijo, tj. za 238 pomurskih prostovoljnih gasilskih društev.**

V sklopu podcentra za protipoplavno zaščito se načrtujejo tudi prostorske zmogljivosti za potrebe lokalnih in regijskih subjektov, vključenih v sistem zaščite, reševanja in pomoči (Civilna zaščita MO Murska Sobota, RKS OZ Murska Sobota, PRS Reševalna postaja Murska Sobota, Gasilsko regijsko poveljstvo za Pomurje in Gasilski regijski svet za Pomurje, gasilci, kinologi, radioamaterji, taborniki, skavti idr.).

Projekt je trenutno v fazi pridobivanja idejne zasnove za izgradnjo podcentra za protipoplavno zaščito.

V pomurski regiji v 27 občinah deluje 238 gasilskih društev. V okviru pomoči, zagotovljene s PKP 7, so društva prejela skupno 548 tisoč evrov.

Gre za rekorden znesek, saj še nikoli doslej za civilno zaščito in tehnično opremo za pomoč ob naravnih nesrečah ni bilo namenjenih toliko evropskih sredstev.

ZDRAVA SLOVENIJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

Na območju Pomurja delujejo Zdravstveni dom Murska Sobota, Zdravstveni dom Lendava, Zdravstveni dom Ljutomer, Zdravstveni dom Gornja Radgona in Splošna bolnišnica Murska Sobota.

Na dan 17. november 2021 so v Pomurju dosegli 57-odstotno precepljenost z enim odmerkom in 54-odstotno precepljenost z vsemi odmerki.

V starosti 18 let in več je precepljenost z enim odmerkom 67-odstotna, z dvema pa 63-odstotna. Najbolj precepljena je občina Hodoš (63,7%), najmanj precepljena pa občina Sveti Jurij ob Ščavnici (48,3%).

01 Nabava mobilnih nastanitvenih oziroma filtrskih enot z ustrezno opremo

Ministrstvo za zdravje je, zavedajoč se izzivov, s katerimi se spoprijemajo socialnovarstveni zavodi v spremenjenih epidemičnih razmerah, leta 2020 objavilo javni razpis »Nabava mobilnih nastanitvenih oziroma filtrskih enot z ustrezno opremo«. **Te so vzpostavljene za namen učinkovitejše organizacije in obvladovanja epidemičnih razmer v povezavi s SARS-CoV-2 ali drugimi nalezljivimi boleznimi v javnih socialnovarstvenih zavodih** (SVZ). Ukrep je namenjen zlasti zaščiti starejših in drugih oskrbovancev v SVZ, ki so bolj ranljiva skupina prebivalstva. SVZ so ustanove, kjer je nastanjeno večje število oseb, zato lahko objekti omogočajo omejene možnosti prilagoditve organizacije dela v skladu s smernicami za organizacijo dela.

Arhitekturna zasnova SVZ je pogosto izziv za vzpostavitev nujnih ukrepov za preprečevanje križanja čistih in nečistih poti. Prostori za zaposlene so pogosto neustrezni in omejujejo izvajalce pri učinkovitem izvajanju potrebnih preventivnih ukrepov in vzpostavitve con glede na epidemiološki status oskrbovancev. Dodatne mobilne kapacitete omogočajo učinkovito spoprijemanje z epidemijo brez nižanja standarda udobja in kakovosti bivanja za oskrbovance.

Iz pomurske regije sta bila kot upravičenca na navedenem javnem razpisu izbrana Dom starejših občanov Ljutomer in Varstveno delovni center Murska Sobota. Sredstva za izvedbo projektov se zagotavljajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. V ta namen je bilo zagotovljenih za Dom starejših občanov Ljutomer 70.000 evrov, za Varstveno delovni center Murska Sobota pa 20.000 evrov.

02 Delovna skupina koordinatorjev

Kakor v drugih regijah Slovenije tudi v pomurski regiji delovna skupina koordinatorjev, organizirana na Ministrstvu za zdravje, sodeluje s socialnovarstvenimi zavodi v regiji, s ciljem dviga kompetenc zaposlenih ter zmanjševanja tveganj, povezanih s prisotnostjo virusa SARS-CoV-2 in njegovega vnosa v socialnovarstvene zavode, ki v povezavi s koronavirusno boleznijo obravnavajo večinoma ranljivo skupino prebivalstva.

03 Za zdravstvo zagotovljenih 1,9 milijarde evrov

Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v slovensko zdravstvo postavlja nove okvire slovenskega zdravstva – ne samo z vidika infrastrukture in opreme, temveč tudi z vidika kadrov, kar je trenutno najpomembnejše. Slovenija je po številu zdravnikov na 1000 prebivalcev pod evropskim povprečjem, obenem pa v zdravstvo vlagamo bistveno manj kot druge primerljive evropske države. **Strategija ureja porabo denarnih sredstev v višini 1,9 milijarde evrov v obdobju 10 let.**

V sklopu zakona je predvidena tudi **ureditev negovalnega oddelka Splošne bolnišnice Murska Sobota, ki obsega novogradnjo,** v kateri se za namen ureditve prostorov negovalnega oddelka rekonstruira in prizida objekt stare ginekologije oziroma porodnišnice ter zgradi nadomestni objekt za tehnično-vzdrževalno službo na nepozidanem zemljišču severno od obstoječe kotlovnice. Investicija vključuje tudi nakup splošne in medicinske opreme za nove prostore negovalnega oddelka, povezane storitve (investicijska in projektna dokumentacija ter nadzor nad gradnjo) in druge stroške (komunalni prispevek in takse). **Med drugim bo investicija omogočila tudi 72 novih postelj.**

Vrednost investicije znaša 8.988.260,00 evrov, od tega bodo sredstva EU v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 znašala 5.900.000,00 evra, Ministrstvo za zdravje bo investiralo 2.000.000,00 evra, Splošna bolnišnica Murska Sobota pa 1.088.260,00 evra.

Za splošne bolnišnice, negovalne bolnišnice in negovalne domove po vsej državi zakon v naslednjih letih namenja 557 milijonov evrov.

Predsednik vlade Janez Janša se je novembra 2020 srečal z vodstvom Splošne bolnišnice Murska Sobota.

EVROPSKA KOHEZIJSKA POLITIKA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

S sredstvi iz različnih evropskih skladov so bili v Sloveniji sofinancirani številni projekti in programi. **V pomurski regiji se trenutno izvaja 565 projektov** – 486 projektov v okviru cilja naložbe za rast in delovna mesta v skupni vrednosti 115,48 milijona evrov in 79 projektov v okviru cilja evropsko teritorialno sodelovanje v skupni vrednosti 41,28 milijona evrov. Do konca septembra 2021 je bilo v okvirju cilja naložbe za rast in delovna mesta upravičencem izplačanih 72,5 milijonov evrov, od tega v času aktualne vlade 42,88 milijona evrov.

01 Nadgradnja vodovodnega sistema B

V okviru projekta bo na območju občin Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina dograjen in hidravlično izboljšan vodovodni sistem Pomurje B. Projekt vključuje izgradnjo približno 167 km novega vodovodnega omrežja, **novogradnjo 13 objektov, nadgradnjo 47 obstoječih objektov na sistemu B, nadgradnjo vodnega vira Fazanerija in izvedbo nadzornega centra vodovodnega sistema B.** Vse s ciljem zagotavljanja kakovostne pitne vode že priključenim in novopriključenim prebivalcem na javni sistem oskrbe s pitno vodo. **Za 36 milijonov evrov vredni projekt se bo iz Kohezijskega sklada v okviru dogovora za razvoj Pomurske razvojne regije pridobilo skoraj 22 milijonov evrov.**

02 Celostna ureditev kolesarskih poti (6 projektov)

Na območju 6 občin, in sicer Gornja Radgona, Beltinci, Apače, Dobrovnik, Lendava in Velika Polana, bosta potekala izgradnja in ureditev kolesarskih povezav med naselji, ki se med seboj delno povezujejo tudi na ravni občin. **Na območju navedenih občin bo tako na novo urejenih 22,25 km kolesarskih poti.** Ureditev kolesarskih poti veliko pripomore k izpolnjevanju specifičnega cilja razvoj urbane mobilnosti za izboljšanje kakovosti zraka v mestih. **Skupna vrednost vseh šestih projektov je 5 milijonov evrov, iz Evropskega sklada za regionalni razvoj pa se bo zanje pridobilo 2,28 milijona evrov.**

03 Zeleno želimo

Čezmejni projekt Slovenije in Hrvaške, ki je povezal turistične ponudnike iz zaledja v krajih Veržej in Dobrovnik na slovenski strani meje ter mest Ludbreg in Varaždin na hrvaški strani meje. Slovenijo na projektu zastopajo Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota, Inovacijsko tehnološki grozd Murska Sobota, Zavod Marianum Veržej ter Zavod za okolje in turizem Dobrovnik. **V okviru projekta sta nastali blagovna znamka KULTNATURA ter istoimenska spletna aplikacija, ki združuje proizvode in ponudnike s področja kulinarike, trajnostnega turizma, ohranjanja kulturne dediščine in rokodelstva.** S svojimi prizadevanji so projektni partnerji dosegli več kot 14.000 obiskov na območjih registrirane naravne in kulturne dediščine.

04 Kolesarska pot Evropska Amazonka

Kolesarska pot Evropska Amazonka je projekt transnacionalnega programa Podonavje, kjer so moči združili partnerji iz petih držav (Avstrija, Slovenija, Hrvaška, Madžarska in Srbija). **Pri projektu, vrednem 3,2 milijona evrov, za katerega se bo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj pridobilo 2,5 milijona evrov,** kot slovenska partnerja sodelujeta Občina Velika Polana in Zavod Iskriva. **Proga poteka ob rekah Mura, Drava in Donava ter je razdeljena na dve ruti v skupni dolžini 1.250 km**: severna ruta (550 km) in južna ruta (700 km), pri čemer obe ponujata veliko možnosti za obisk turističnih znamenitosti in doživetja na rekah. Posebnost turističnega proizvoda kolesarska pot Evropska Amazonka je, da se delež od prodaje nameni za podporo projektom za ohranjanje narave na prihodnjem petdržavnem Unescovem zaščitenem območju »Mura-Drava-Donava«.

Foto: Tomaž Galič

Priložnosti za regijske projekte prinaša tudi julija potrjeni slovenski načrt za okrevanje in odpornost (NOO). Vlada je načrt, ki bo eden od pomembnejših vzvodov za digitalno in zeleno preobrazbo države, pripravila po zgodovinskem dogovoru voditeljev držav EU o obsežnem svežnju evropskih sredstev. **Slovenija bo nekaj manj kot 1,8 milijarde evrov nepovratnih sredstev in dobrih 700 milijonov posojil iz mehanizma za okrevanje in odpornost usmerila v zeleni prehod, digitalno preobrazbo, podporo gospodarstvu, raziskave in razvoj, izobraževanje, zdravstvo, socialno varnost in stanovanjsko politiko.**

Za doseganje podnebnih ciljev (raba obnovljivih virov energije, izboljšanje energetske učinkovitosti, zmanjševanje emisij toplogrednih plinov itd.) je v NOO predvidenih 42,45 odstotka sredstev oziroma za nekaj manj kot **1,054 milijarde evrov naložb,** kar je za skoraj štiri odstotke več, kot predvideva evropska uredba. Za digitalizacijo gospodarstva in javnega sektorja bo Slovenija namenila 21,46 odstotka sredstev oziroma **532,75 milijona evrov.**

€

Slovenija lahko iz svežnja za obnovo Evrope po pandemiji v prihodnjih sedmih letih računa na 10,5 milijarde evrov.

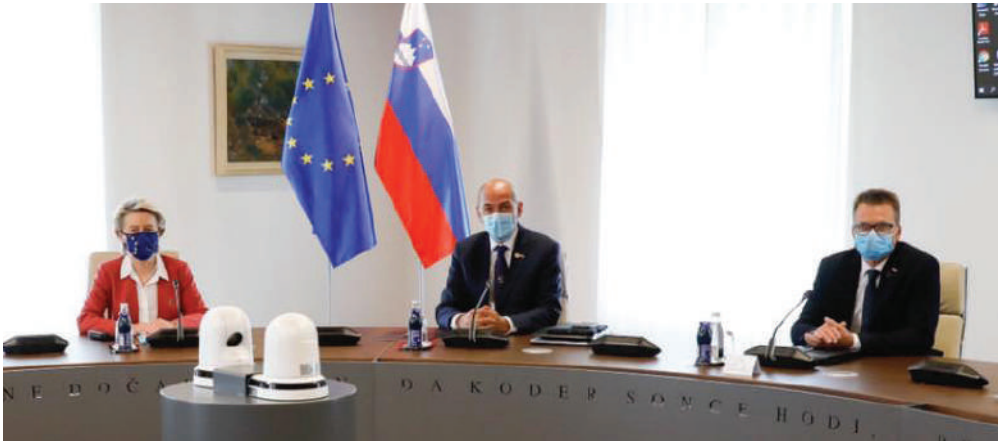

Obisk Evropske komisije v Sloveniji (foto: KPV)

SKRB ZA STAREJŠE IN TRG DELA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

Področje oskrbe starejših je bilo v zadnjem desetletju zapostavljeno, zato na MDDSZ v mandatu ministra Janeza Ciglerja Kralja močno spodbujamo različne oblike deinstitucionalizacije, s ciljem, da starejše dlje zadržimo v domačem okolju in jim omogočimo čim bolj samostojno življenje. Pospešeno krepimo investicije v gradnjo novih kapacitet in obnovo obstoječih, s katerimi bomo starejšim zagotovili celostno in čim bolj kakovostno oskrbo. Skupaj bomo procesu deinstitucionalizacije na pomurskem območju namenili 1.277.412,72 evra.

01 DSO Rakičan, nakup in ureditev objekta v Črenšovcih

Glavni namen investicije je bil odkup objekta v Črenšovcih in njegova rekonstrukcija za izvajanje celodnevnega institucionalnega varstva za starejše od 65 let s kapaciteto 6 enoposteljnih in 10 dvoposteljnih sob z lastnimi sanitarijami.

Vrednost investicije je bila 515.000 evrov.

V letu 2021 smo izvedli nakup objekta, v letu 2022 pa je predvidena ureditev objekta za potrebe zunanje enote. Z izvedbo investicije bodo vsakemu stanovalcu zagotovljene kakovostna osnovna in socialna oskrba, zdravstvena nega in rehabilitacija, ki bodo ustrezale njegovim individualnim specifičnim potrebam in funkcionalnim sposobnostim, ter ustrezne razmere za bivanje.

Vrednost investicije je 1.450.000 evrov. Predvideni zaključek del je leta 2022.

02 Dnevni center Odranci

Predmet investicije je novogradnja za potrebe dnevnega centra v Odrancih, v katerem želi investitor, Dom starejših Lendava, zagotavljati storitve dnevnega varstva za osebe, starejše od 65 let. Novovzpostavljena enota dnevnega centra bo lahko sprejela 10 oseb.

Vrednost investicije po pogodbi je 564.975,43 evra. Zaključek del je predviden najpozneje 31. decembra 2022.

03 Dom starejših Rakičan, rekonstrukcija podstrešja

Glavni namen investicije je rekonstrukcija podstrešja v matični enoti Doma starejših Rakičan, v katerem se bo vzpostavila enota za zagotavljanje začasnih namestitev za osebe, starejše od 65 let. S predvidenimi posegi se bo zagotovilo skupno 9 dvoposteljnih sob z lastnimi sanitarijami za možnost začasne namestitve starostnikov skupaj z večnamenskim prostorom s čajno kuhinjo, negovalno kopalnico, shrambo za čisto in umazano perilo ter prostorom za čistila. Tako je predvideno zagotoviti začasno namestitev za skupno 18 starostnikov.

Vrednost investicije je 1.357.790,26 evra. Zaključek del je predviden najpozneje 31. decembra 2022.

Janez Cigler Kralj

Dal besedo tudi za Vzhodno kohezijsko regijo. Popravljamo krivice, ki so nastale zaradi desetletja pozabljenih investicij v najšibkejšo družbeno skupino, to so starejši.

Podpisana namera za ureditev enote v Črenšovcih.

V pomurski regiji sta bila na razpisu izbrana DSO Rakičan in DSO Lendava.

04 Center za zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami Radmožanci, sofinanciranje opreme

Na narodnostno mešanem območju v delu Prekmurja je bila prepoznana potreba po zagotovitvi ustreznih prostorov za izvajanje tovrstne dejavnosti. **Več kot 30 družin z navedenega dvojezičnega območja namreč vozi svoje otroke v sosednjo Madžarsko**, kjer jim tamkajšnji strokovnjaki nudijo pravočasno in zgodnjo obravnavo, ki je hkrati redna in kontinuirana (tedenski obiski). Ker bodo v projekt, v katerem poteka sodelovanje s strokovnjaki iz sosednje Madžarske, vključeni tudi dvojezični vrtci, bodo otroci s posebnimi potrebami prepoznani kot taki že v zelo zgodnjem obdobju življenja. **Izgradnjo objekta za center Radmožanci je financiral madžarski sklad »Betlen Gabor«, Republika Slovenija pa bo k uresničitvi projekta prispevala z nakupom opreme in zunanjih igral.**

Predmet investicije je nakup opreme in zunanjih igral za center Radmožanci. Hkrati bo investicija spodbudila medgeneracijsko sodelovanje in omogočila bolj kakovostno delo z otroki s posebnimi potrebami, saj se bodo izboljšale razmere za izvajanje zdravstvenih in socialnih programov na narodnostno mešanem območju.
Vrednost projekta znaša 50.000 evrov.

05 Družinski center Pomurje

Družinski center Pomurje je osrednji prostor za družine v Pomurju, kjer se zagotavlja prostor neformalnega druženja in izvajajo kakovostne vsebine za uresničevanje potreb otrok in mladostnikov ter različnih oblik družin v različnih življenjskih obdobjih. Že v obdobju financiranja programa 2017–2020 je družinski center postal srce družinskega dogajanja v Pomurju. Center staršem ponuja aktivne praktične oziroma izobraževalne delavnice, predavanja, pogovorne skupine, s pomočjo katerih pridobivajo ustrezno znanje za vzpostavljanje kakovostnega družinskega življenja in konstruktivnega reševanja sporov. V Družinskem centru Pomurje zagotavljajo tudi pomoč in podporo v obliki svetovanja. Otroke in mladostnike spodbujajo k aktivnemu preživljanju prostega časa. Izvajajo tematske delavnice vseh oblik, kot so zabavne rekreacijske in športne igre na prostem, ustvarjalne delavnice, delavnice s konji ipd. Zelo dobro sodelujejo tudi z regijskim centrom za socialno delo.

V letu 2020 so v okviru centra za družine opravili 2.224 ur dela z uporabniki oziroma v program je bilo vključenih skupno 2.522 uporabnikov.

06 Center za družine Perec

Center za družine Perec v lokalnem okolju zagotavlja prostor, kjer se družine vseh oblik lahko družijo, izmenjujejo izkušnje in prakse iz vsakodnevnega življenja, s pomočjo izvajalcev vsebin pa krepijo socialne, kulturne in starševske kompetence, ki jim pomagajo pri premagovanju vsakodnevnih obveznosti, stisk in reševanju težav. Program prednostno obravnava družino in otroke oziroma mladostnike. **V centru v okviru izvajanja zahtevanih vsebin stremijo k izboljšanju kakovosti družinskega življenja, s poudarkom na kakovosti življenja otrok ter dvigu stopnje vključenosti otrok in družin v vsebine na integralni in vključujoči način, ter zanje načrtujejo pestre vsebine.**

Posebno pozornost namenjajo tudi socialno in finančno šibkim družinam, ki so zaradi svojega položaja pogosto izključene iz aktivnega življenja v lokalni skupnosti. Center poroča, da zelo dobro sodelujejo tudi s centrom za socialno delo v lokalnem okolju.

07 Trg dela

Ohranjanje delovnih mest in zagotavljanje pogojev za ustvarjanje delovnih mest z višjo dodano vrednostjo je prednostna naloga Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ). Uveljavitev interventnih ukrepov za ohranitev delovnih mest (začasno čakanje na delo in skrajšani polni delovni čas), ki jih je zagotovilo MDDSZ, je bistveno pripomoglo k ohranitvi številnih delovnih mest in znatno omejilo rast brezposelnosti.

ZMANJŠANJE BREZPOSELNOSTI

Stopnja registrirane brezposelnosti je avgusta 2021 znašala 9,2 %, v primerjavi z avgustom 2020 **se je znižala za 3,3 odstotne točke.** Konec septembra 2021 je bilo registriranih 4.092 brezposelnih oseb, kar je za 1.514 oseb oziroma 27 % manj kot septembra 2020 (v Sloveniji za 21,1 % manj).

OHRANITEV DELOVNIH MEST

Interventni ukrepi za ohranitev delovnih mest zaradi posledic epidemije so nedvomno ublažili rast števila brezposelnih (začasno čakanje na delo, skrajšani delovni čas in višja sila/karantena). Od maja 2020 do srede oktobra 2021 je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje za te ukrepe **izplačal dobrih 24,1 milijona evrov**, in sicer za skoraj 9.700 oseb oziroma več kot 1.600 tisoč poslovnih subjektov.

AKTIVNA POLITIKA ZAPOSLOVANJA (APZ)

Pri zagotavljanju primernega kadra so v veliko pomoč programi aktivne politike zaposlovanja. **Vseh vključenih v programe APZ je bilo v Pomurju 10 % vseh v Sloveniji,** kar močno presega delež v brezposelnem delu prebivalstva. V obdobju od januarja do septembra 2021 je bilo v ukrepe aktivne politike **zaposlovanja vključenih 1.638 oseb**, med njimi:

- 760 v ukrep usposabljanje in izobraževanje, od tega 165 v lokalne programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja, 154 v programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja za mlade, 101 v usposabljanje na delovnem mestu – mladi;
- 274 v ukrep spodbude za zaposlovanje, od tega 180 v program Zaposli.me;
- 604 v ukrep kreiranje novih delovnih mest, od tega 543 v javna dela.

FINANČNA POMOČ ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC EPIDEMIJE COVID-19

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

DRŽAVNA POMOČ COVID-19 (ODPRAVLJANJE POSLEDIC PANDEMIJE COVID-19) PO OBČINAH POMURSKE REGIJE

V pomurski regiji je bilo v letih 2020 in 2021 za odpravo posledic pandemije COVID-19 dodeljenih 78,09 milijona evrov pomoči.

Največ pomoči je bilo dodeljene prejemnikom, ki imajo sedež podjetja ali kmetijskega gospodarstva v občini Murska Sobota, kar je 28,26 % pomoči za odpravo posledic pandemije COVID-19 v tej regiji. Sledijo Občina Ljutomer, ki je prejela 12,04 % pomoči, ter občine Gornja Radgona, Lendava in Moravske Toplice, preostale občine so prejele manj kot 5 % pomoči COVID-19 v tej regiji. 22,8 % celotne pomoči COVID-19 je bilo v tej regiji dodeljenih v sektor gostinstvo, 21 % v predelovalne dejavnosti, 14,5 % v trgovino, vzdrževanje in popravilo motornih vozil ter 9 % v gradbeništvo. Druge dejavnosti v tej regiji so prejele manj kot 6 % tovrstne pomoči za odpravljanje posledic pandemije COVID-19.

Glede na velikost subjektov na trgu so daleč največ pomoči v tej regiji prejela mikro podjetja in kmetijska gospodarstva – 39,15 milijona evrov, kar je 50,1 % celotne pomoči COVID-19 v tej regiji, 20,62 milijona evrov oziroma 26,4 % so prejela mala podjetja, srednje velika podjetja 18,8 % (14,72 milijona evrov) in velike enote le 4,6 % (3,60 milijona evrov).

Statistična regija	Občina	2020	2021 (do 25. 10. 2021)	Skupaj
POMURSKA	APAČE	616.538,42	909.328,55	**1.525.866,97**
	BELTINCI	1.672.004,46	1.565.497,68	**3.237.502,14**
	CANKOVA	414.058,34	496.892,61	**910.950,95**
	DOBROVNIK	304.959,46	308.744,36	**613.703,82**
	GORNJA RADGONA	5.390.460,54	3.205.990,59	**8.596.451,13**
	GORNJI PETROVCI	560.626,51	823.586,72	**1.384.213,23**
	GRAD	250.259,67	655.817,10	**906.076,77**
	HODOŠ	16.042,39	22.415,78	**38.458,17**
	KOBILJE	47.495,06	81.620,72	**129.115,78**
	KRIŽEVCI	863.909,91	632.131,49	**1.496.041,40**
	KUZMA	249.227,53	325.363,21	**574.590,74**
	LENDAVA	3.362.213,54	2.467.220,88	**5.829.434,42**
	LJUTOMER	5.770.967,18	3.632.946,89	**9.403.914,07**
	MORAVSKE TOPLICE	2.290.994,70	2.944.121,43	**5.235.116,13**
	MURSKA SOBOTA	13.079.280,02	8.991.386,94	**22.070.666,96**
	ODRANCI	983.328,26	141.850,29	**1.125.178,55**
	PUCONCI	1.598.649,90	1.269.981,89	**2.868.631,79**
	RADENCI	1.573.704,59	1.075.686,59	**2.649.391,18**
	RAZKRIŽJE	290.545,37	320.816,30	**611.361,67**
	ROGAŠOVCI	471.660,91	504.899,80	**976.560,71**
	SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI	408.452,09	553.694,01	**962.146,10**
	TIŠINA	659.554,97	724.042,36	**1.383.597,33**
	TURNIŠČE	737.265,01	305.942,21	**1.043.207,22**
	VELIKA POLANA	169.283,03	89.829,20	**259.112,23**
	VERŽEJ	665.875,24	904.279,15	**1.570.154,39**
	ČRENŠOVCI	1.013.581,65	1.325.629,61	**2.339.211,26**
	ŠALOVCI	189.381,32	166.909,95	**356.291,27**
Skupaj		**43.650.320,07**	**34.446.626,31**	**78.096.946,38**

DODELJENE DRŽAVNE POMOČI V POMURSKI REGIJI PO KATEGORIJAH V ČASU PROTIKORONSKIH UKREPOV

V pomurski regiji je bilo v obdobju protikoronskih ukrepov dodeljeno 117,79 milijona evrov pomoči. Največ pomoči je bilo dodeljene za odpravljanje posledic pandemije COVID-19 (nadomestilo za čakanje, za povračilo škode velikim podjetjem, izplačilo mesečnega temeljnega dohodka (MTD), povračilo nekritih fiksnih stroškov ipd.).

Poleg pomoči za odpravljanje posledic pandemije COVID-19 je bila pomoč dodeljena tudi za varstvo okolja – večinoma kot pomoč za tekoče poslovanje pri obnovljivih virih energije – predvsem sončna energija (9,03 milijona evrov), za mala in srednje velika podjetja, največ za naložbe in zaposlovanje (9,84 milijona evrov), sledijo ukrepi za pomoč za zaposlovanje težje zaposljivih delavcev in invalidov (8,99 milijona evrov), za regionalne pomoči (4,2 milijona evrov).

Statistična regija	Kategorija	2020	2021 (do 25. 10. 2021)	Skupaj
POMURSKA	Kmetijstvo	1.933.767,42	2.017.623,88	**3.951.391,30**
	Kultura	733.366,78	44.491,48	**777.858,26**
	Mala in srednje velika podjetja	6.275.078,02	3.569.379,71	**9.844.457,73**
	Odpravljanje resne motnje v gospodarstvu	43.650.320,07	34.446.626,31	**78.096.946,38**
	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.683.251,82	803.761,68	**2.487.013,50**
	Regionalne pomoči	4.104.097,00	125.046,03	**4.229.143,03**
	Tvegani kapital	150.000,00		**150.000,00**
	Usposabljanje	60.957,37	161.645,91	**222.603,28**
	Varstvo okolja	8.315.744,01	714.857,37	**9.030.601,38**
	Zaposlovanje	7.266.781,25	1.729.528,83	**8.996.310,08**
Skupaj		**74.173.363,74**	**43.612.961,20**	**117.786.324,94**

01 Dohodnina

Pomurska regija je v letu 2020 prejela 77,18 milijona evrov dohodnine, kar je **6 milijonov evrov več sredstev kot v letu 2019**, ko so nekatere občine sicer poleg dohodnine prejele tudi finančno izravnavo.

V letu 2020 smo **dvignili povprečnino** za dobrih 34 evrov na osebo v primerjavi z letom prej.

RAZVIJAMO SLOVENIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

01 Prometna infrastruktura

Dolžina državnega cestnega omrežja v pomurski regiji je 514,10 km, kar pomeni 7,65 odstotka državnega cestnega omrežja. Državnih cest v upravljanju Direkcije za infrastrukturo je 444,87 km (7,48 odstotka omrežja glavnih in regionalnih cest), medtem ko je avtocest in hitrih cest 69,24 km (8,90 odstotka omrežja avtocest in hitrih cest).
Dolžina železniških prog v regiji je 88,8 km, kar pomeni 7,35 odstotka celotne dolžine železniških prog v Sloveniji.

Na območju pomurske regije je v načrt razvojnih programov (NRP) vključenih 57 projektov (brez upoštevanja skupinskih projektov) v skupni vrednosti 208 milijonov evrov.

S spremembo proračuna za leto 2021 in sprejetim proračunom za leto 2022 je za projekte na območju pomurske regije **namenjenih 15 milijonov evrov** (7,2 milijona evrov v letu 2021 in 7,8 milijona evrov v letu 2022). Delež sredstev, predvidenih za investicije v glavne in regionalne ceste (v okviru samostojnih projektov) v pomurski regiji, je 5,6 odstotka (2021). Veljavni proračun za leto 2021 je 6,4 milijona evrov.

V pripravi sta sprememba proračuna za leto 2022 in predlog proračuna za leto 2023. **Za projekte v pomurski regiji so v letu 2022 načrtovana** (brez upoštevanja skupinskih projektov) **sredstva v višini 7,5 milijona evrov** (4,8 odstotka), **v letu 2023 pa v višini 8,5 milijona** (5,4 odstotka).

CESTNA INFRASTRUKTURA

Predvidena je ureditev križišča in dela regionalne ceste v naselju Moravske Toplice. V naseljih Gorica in Brezovci so končana gradbena dela ureditve regionalnih cest, prihodnje leto pa naj bi se končala obnova ceste v Šalovcih. **Na cesti med Mursko Soboto in Gederovci potekata obnova ceste in izgradnja kolesarske poti, ureja pa se tudi cestišče med Renkovci in Črešnovci.**

V letu 2022 je predviden začetek gradnje druge etape vzhodne obvozne ceste v Murski Soboti. V okviru projekta bodo zgrajeni nova obvozna cesta, štiri krožišča, most čez razbremenilnik Ledave (Puconski potok), dva podvoza (P2 -lokalna cesta in stare struge Ledave ter podvoz Nemčavci). Poleg navedenega bodo zgrajeni še novi prepusti, protihrupni nasip in dostopne poti, narejene bodo vodnogospodarske ureditve, prestavitve komunalnih vodov, nameščene strojne napeljave in oprema za črpališče, cestna razsvetljava, prometna oprema in signalizacija ter narejena krajinska ureditev in zgrajen bo zadrževalnik Sebeborci na Martjanskem potoku v občini Moravske Toplice.

Foto: SkyLine/AdobeStock

KOLESARSKE POVEZAVE

Načrtovanih je osem projektov obnove ali izgradnje kolesarskih stez, s katerimi bo v regiji pridobljenih 19 km kolesarskih povezav. Med drugim se bodo vzpostavile nove kolesarske poti v občinah Murska Sobota in Gornja Radgona, kolesarske povezave med manjšimi naselji, dogradilo pa se bo tudi že obstoječe kolesarsko omrežje Turnišče–Dobrovnik–Lendava.

POSODOBITVE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE

Na regionalni železniški progi Ljutomer–Gornja Radgona se ukinjajo nivojski prehodi in zgradijo povezovalne ceste, s čimer se bosta bistveno povečali varnost za vse udeležence v prometu in pretočnost prometa.

Načrtovana je železniška povezava med Beltinci in Lendavo ter med Lendavo in Redičem. Predvideno je, da se bo v letu 2022 začela izdelava strokovnih podlag in da bo pripravljena pobuda za državni prostorski načrt.

ENERGETSKA PRENOVA IN SONČNE ELEKTRARNE

Na področju energetike smo z namenom povečanja energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije izvajali javne razpise za energetsko prenovo stavb občin in povabila (in predhodno tudi pilotne projekte) za energetsko prenovo stavb ožjega in širšega javnega sektorja ter javne razpise za gradnjo sončnih elektrarn in daljinskih sistemov na obnovljive vire energije.

RAZVIJAMO KOLESARSKE POTI NA POMURSKEM IN PODRAVSKEM

Kolesarske poti v gradnji:

LEGENDA:

1. Kolesarske poti Gornja Radgona
2. Južna kolesarska povezava v Občini Beltinci in Občini Črenšovci
3. Kolesarska povezava Črnci - Žepovci
4. Kolesarsko omrežje Turniščе-Dobrovnik-Lendava
5. Izgradnja kolesarske povezave Lendava - Dobrovnik - Kobilje
6. Kolesarska steza Lendava - Velika Polana - Črenšovci
7. Gradnja regionalnih kolesarskih povezav odseki:
   - Ptuj - Juršinci
   - Ptuj - Markovci - Gorišnica
   - Destrnik - Ptuj
8. Kolesarske povezave na območju ORP Slovenske Gorice:
   - Lenart - Cerkvenjak - Trnovska vas
   - Lenart - Sveta Ana - Trate
   - Jarenina - Lenart - Zg. Senarska
   - Lenart - Benedikt
9. Ureditev kolesarskih poti ob Ptujski cesti (Miklavžu na Dravskem Polju)
10. Kolesarska pot Kungota-Maribor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

PRENOVA POMURSKE AVTOCESTE

GRADIMO SLOVENIJO

Odsek med **Mursko Soboto** in **Turniščem**

02 Regionalni razvoj regije

V okviru dogovora za razvoj pomurske razvojne regije izstopata dva pomembnejša regijska projekta, in sicer projekt **Nadgradnja vodovodnega sistema B in projekt Nadgradnja vodovodnega sistema C, v katera je vključenih skupno 15 občin.** Cilj prvega je hidravlična izboljšava in nadgradnja obstoječega vodovodnega sistema za zagotovitev dolgoročne, varne, zdravstveno ustrezne in zanesljive oskrbe **s pitno vodo več kot 50.000 prebivalcem na območju 12 pomurskih občin.** Skupna vrednost projekta Nadgradnja vodovodnega sistema B znaša 36 milijonov evrov, predvidena višina sofinanciranja iz sredstev EU pa znaša 25,7 milijonov evrov. Prebivalci občin na katere bo vplival nov vodovodni sistem B, so iz občin Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Šalovci, Tišina.

Nadgradnja vodovodnega sistema bo pozitivno vplivala na gospodarsko rast, saj bo na določenih območjih sploh prvič vzpostavljeno javno vodovodno omrežje.

Z vidika trajnostnega in sonaravnega razvoja bo projekt prispeval k ohranjanju obstoječe poselitve in zmanjševanju težnje po preseljevanju mladih družin na obrobja večjih mest ter po opuščanju kmetijske dejavnosti.

Med drugim bo Vlada RS v okviru projekta podprla izgradnjo čistilnih naprav na vodnih virih Krog, Črnske Meje, Fazanerija in Hraščice, izgradnjo manjkajočih ter rekonstrukcijo obstoječih transportnih, primarnih in sekundarnih vodov, v skupni dolžini cca 176.942 metrov. Zagotovila bo javno vodovodno omrežje prebivalcem na območju, na katerem še ni javnega omrežja, kar z**a več kot 4.600 novih uporabnikov pomeni priklop na javno vodovodno omrežje.** Poleg optimizacije vodovodnega omrežja z zmanjšanjem izgub na omrežju bo v okviru projekta potekala tudi zamenjava zdravju škodljivih azbestnih cevi.

Cilj projekta Nadgradnja vodovodnega sistema C – 2. faza pa je zagotovitev dolgoročne varne, zdravstveno ustrezne in zanesljive oskrbe s pitno vodo na območju treh pomurskih občin **za več kot 9.000 prebivalcev.** Prebivalci občin na katere bo vplival nov vodovodni sistem C so iz občin Gornja Radgona, Apače in Sveti Jurij ob Ščavnici.

Na določenih območjih bo sploh prvič vzpostavljeno javno vodovodno omrežje in rešile se bodo težave pomanjkanja zdravstveno ustrezne pitne vode. V okviru projekta bo vlada podprla izboljšanje kakovosti pitne vode **za več kot 6.000 prebivalcev, ki so priključeni na obstoječi javni vodovodni sistem ter dodatnim 227-im omogočila priključitev na javno vodovodno omrežje (227).**

Skupna vrednost projekta Nadgradnja vodovodnega sistem C – 2. faza znaša 11 milijonov evrov, predvidena višina sofinanciranja iz EU sredstev znaša 5,6 milijonov evrov.

Predsednik vlade Janez Janša ob začetku izgradnje daljnovoda 2 x 400 kV Cirkovce–Pince.

Po 20 letih čakanja so se začela dela na daljnovodu Cirkovce–Pince.

03 Finančne spodbude

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je s svojimi ukrepi za spodbujanje podjetij v pomurski regiji pri vlaganju v raziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti v obdobju te vlade finančno podprlo 9 podjetij oziroma njihovih projektov. **Skupna vrednost dodeljenih sredstev tem podjetjem je bila 1,5 milijona evrov.**

V tej regiji so bila podjetja pri kandidiranju za javna sredstva uspešna predvsem pri ukrepih iz javnega razpisa »Spodbude za razvojno raziskovalne projekte 2« in javnega razpisa RRI COVID-19. V okviru prvega so se enako kot že v letih prej sofinancirali raziskovalno-razvojni in inovacijski projekti. V okviru drugega so se prav tako sofinancirali raziskovalno-razvojni in inovacijski projekti, vendar sta bila njihov namen in cilj odprava posledic epidemije. Šlo je za krizni ukrep, ki je bil izveden z namenom hitre pomoči gospodarstvu pri ohranjanju investicijske in razvojne dejavnosti, pri čemer so projekti glede na področje razvoja in investicij takšni, da pomenijo dodano vrednost tudi za družbo, saj zagotavljajo produkte, ki omogočajo lažje spopadanje s posledicami epidemije.

Po Slovenskem podjetniškem skladu smo **v obdobju te vlade v pomurski regiji podprli 528 projektov v skupni vrednosti več kot 15 milijonov evrov.** Z garancijami smo podprli 42 projektov v skupni vrednosti 4.633.995,30 evra, z mikrokrediti 233 projektov v skupni vrednosti 7.952.350,00 evra, subvencionirali 18 projektov v skupni vrednosti 1.560.058,58 evra, z javnimi pozivi za vavčerje in zaščitno opremo podprli 233 projektov v skupni vrednosti 899.349,76 evra, s semenskim kapitalom pa 2 projekta v skupni vrednosti 150.000,00 evra.

04 Turizem v regiji

Turizem je v Pomurju vse pomembnejša gospodarska panoga. Tu imajo približno 500 turističnih ponudnikov, ki letno ustvarijo skupno okrog sto milijonov evrov prihodkov in imajo zaposlenih okrog 1.600 ljudi. **Lani je bila v pomurski regiji ena najuspešnejših turističnih sezon, saj so zabeležili skupno kar 1,2 milijona nočitev.**

Turistični sektor ima tu še velik razvojni potencial. Prepoznaven je predvsem po ponudbi wellness ter termalnega in medicinskega turizma. Ima naravne danosti v povezavi s športno-rekreacijskimi aktivnostmi. Zelo dobro je ohranjena naravna in kulturna dediščina, primerna za številne storitvene dejavnosti. Je tudi mednarodno prepoznana kot regija s tradicionalno domačo kulinariko in proizvodnjo kakovostnih vin. Počasi pa razvija tudi turizem na podeželju.

Trenutno najaktualnejši turistični točki v Pomurju sta lendavski Vinarium, ta je zabeležil okrog 390.000 obiskovalcev, in vrata v Pomurje, murskosoboški Expano, s 17.500 obiskovalci.

V pomurski regiji je bilo do 17. oktobra 2021 **unovčenih 170.007 bonov v skupni vrednosti 23.168.835,66 evra**. To je približno 8 % vseh turističnih bonov.

Minister Jernej Vrtovec na delovnem sestanku z župani pomurske regije. (foto: gov.si)

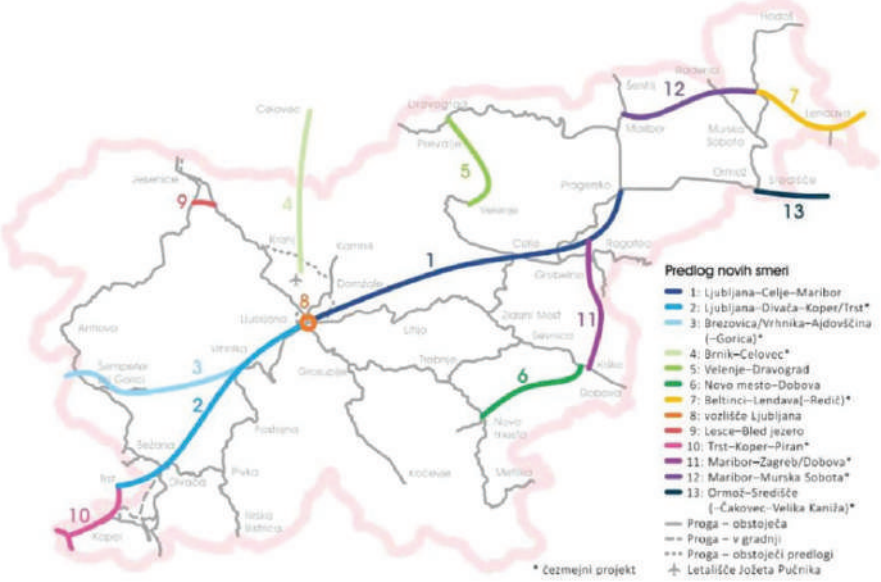

Železniške proge, predlog novih smeri.

05 Investicijski projekti

Podjetju Pomgrad, d. d., so se 5. oktobra 2020 odobrila nepovratna sredstva v višini 390.485,77 evra za začetno investicijo v vrednosti 2.021.744,80 evra (brez DDV) za projekt »Avtomatizacija delovne enote Armiranobetonski izdelki v družbi Pomgrad d.d.« skladno z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Investicija se izvede na lokaciji poslovne enote DE ABI v Lipovcih, Beltinci, ki je ena od petih delovnih enot Pomgrada. PE DE ABI je specializirana za projektiranje, proizvodnjo in montažo armiranobetonskih montažnih konstrukcij, obdelavo armaturnih palic in mrež, proizvodnjo betona in betonske galanterije. Projekt je lokacijsko umeščen v pomurski regiji in je znotraj problemskega območja z visoko brezposelnostjo. Podjetje s projektom sledi trendu montažnih gradenj in trendu avtomatizacije v drugih panogah, projekt je prvi primer avtomatizacije proizvodnje betonskih pragov v Sloveniji. Podjetje z investicijo ohranja zaposlitve, torej preprečuje odpuščanje v regiji, v kateri se srečujejo s težavo strukturne brezposelnosti in premalo širokega razvoja gospodarstva. V letu 2021 bo ustvarilo dodatne 3 nove zaposlitve.

Murales, tovarna masivnega pohištva, d. d., (v občini Ljutomer) je srednje veliko podjetje s 112 zaposlenimi in čistim prihodkom od prodaje 4,27 milijona evrov, ki deluje že od leta 1920. Osnovna dejavnost podjetja je proizvodnja masivnega sedežnega jedilniškega pohištva, stolov, miz, kotnih klopi in jedilniških vitrin, v sklopu podjetja deluje tudi žaga, katere letna zmogljivost razreza je 10.000 m^3. V okviru javnega razpisa »Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 4.0« **v letu 2020 je bilo odobreno sofinanciranje v višini 123.410 evrov za projekt »Salonski stol-polfotelj«.**

Foto: Pomgrad

06 Dogovor za razvoj regije

V okviru dogovora za razvoj regije opozarjamo na sofinanciranje izgradnje in opremljanja 7 poslovnih con v Pomurju v višini 6,3 milijonov evrov, skupna predvidena vrednost sofinanciranja iz sredstev EU je 4,6 milijona evrov.

Poleg tega MGRT od vsega začetka aktivno sodeluje pri reševanju ureditve problematike na področju črpanja geotermalne vode, odvajanja odpadnih voda. S pomočjo MGRT je regija pridobila tudi dva nova izobraževalna vajeniška programa, in sicer Mehatronik operater in Oblikovalec kovin-orodjar.

07 Načrti za naprej

Vzpostavitev centra za mreženje talentov (mrežni talent center kohezijske regije Vzhodna Slovenija – Murska Sobota, Maribor in Novo mesto)

V času hitrih družbenih sprememb in spreminjajočega se trga dela je ustvarjanje trajnostnih kariernih priložnosti mladih zapleteno, še posebej z vidika odločitev mladih za šolanje po osnovni in srednji šoli ter zaposlovanja v gospodarstvu in širše. Mladi, predvsem v osnovnih šolah, se morajo zelo zgodaj odločiti za karierno pot, pri čemer se spoprijemajo s premalo informacijami in pogosto še ne razmišljajo o svojem delu.

Odločitve mladih za nadaljnje šolanje so tako pogosto neustrezne, opazne so vrzeli zapolnjevanja kadrovskih potreb v gospodarstvu, npr. deficitarnih poklicev, zanimanja za vajeništvo, tehničnih strokovnjakov ipd. Zato bi želeli v regiji razviti in vzpostaviti mrežni talent center KRVS (kohezijske regije Vzhodna Slovenija) za osnovnošolce in srednješolce, ki se lahko umesti v okvir strateškega načrta karierne platforme Slovenije, pri čemer bi upoštevali odlične prakse karierne orientacije v Avstriji, kjer deluje že nekaj talent centrov za testiranje talentov, interesov in sposobnosti mladih za nadaljnjo kariero pod skupno blagovno znamko TalenteCheck, ki delujejo pod okriljem regijskih gospodarskih zbornic. V mrežnem talent centru KRVS se bo v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki (Univerza v Mariboru) in drugimi strokovnjaki razvila digitalna platforma za testiranje talentov mladih. Z večjo karierno orientacijo mladih ob podpori mrežnega talent centra KRVS lahko prispevamo h krepitvi rasti in večji konkurenčnosti MSP ter hkrati razvoju celotne regije. Točke mrežnega talent centra KRVS bi bile: Murska Sobota, Maribor in Novo mesto.

V načrtu je tudi dokončna ureditev problematike glede izkoriščanja geotermalne energije. Problematika se navezuje na izdajanje in podaljševanje okoljevarstvenih dovoljenj – OVD ter predlog dopolnitve Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo vezano na razvoj gospodarskih dejavnosti v regiji.

Ena od ključnih strategij, na kateri temelji dolgoročni razvoj regije Pomurja, je izkoriščanje geotermalne energije. To pomeni, da je izkoriščanje toplote geotermalne energije in zdravilnih učinkov geotermalnih vod, ena od ključnih prednosti regije.

ŠOLSTVO IN ŠPORT

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

V Pomurju je v vrtce **vključenih 4021 otrok.** Zaradi večje vključenosti otrok iz romskih naselij imajo v občinah Beltinci, Črenšovci, Kuzma, Murska Sobota in Tišina v vrtcih sistemizirano delovno mesto romski pomočnik, ki ga v celoti financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) iz državnega proračuna. V regiji delujeta tudi 2 razvojna oddelka, ki ju skupno **obiskuje 12 otrok.**

Iz državnega proračuna MIZŠ se sofinancirajo 4 vrtci, v katerih se vzgojno delo izvaja dvojezično. Vzgojno delo v slovenskih vrtcih poteka dvojezično, v slovenskem in madžarskem jeziku, v 24 oddelkih, v katere je **vključenih 362 otrok.**

Delež otrok, vključenih v vrtce v pomurski regiji, skoraj dosega delež vključenih otrok v vrtce v Sloveniji oziroma se temu deležu precej približa.

01 Dijaki se večinoma izobražujejo v domači regiji

V Pomurju deluje 8 srednješolskih zavodov, v njih se šola 3.107 dijakov, več kot 78 odstotkov jih je iz Pomurja. Največ se jih šola na področjih splošnega izobraževanja (22,9 %), elektrotehnike in računalništva (15,4 %) ter zdravstva (11,1 %).

Za tekoče šolsko leto 2021/2022 je ministrstvo na številnih šolah v pomurski regiji na njihov predlog razpisalo kar nekaj novih programov, in sicer:
– na Dvojezični srednji šoli Lendava programa Frizer (DV) in Predšolska vzgoja (DV);
– na Ekonomski šoli Murska Sobota program Tehnik varovanja;
– na Gimnaziji Franca Miklošiča Ljutomer program Medijski tehnik in
– na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota programa Mehatronik operater in Oblikovalec kovin-orodjar, oba programa smo razpisali tudi za vajeniško izvedbo.

V regiji se v tekočem šolskem letu programa Gastronom hotelir na Srednji šoli za gostinstvo Radenci ter Mehatronik operater na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota izvajata tudi v vajeniški obliki. **Programa Mehatronik operater in Oblikovalec kovin-orodjar je ministrstvo na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota na zadnjem razpisu razpisalo** tudi zaradi velike podpore za uvedbo teh dveh programov pri OZS, GZS, Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo ter na pobudo predsednika Državnega sveta Republike Slovenije.

V regiji deluje tudi Dvojezična srednja šola Lendava, ki izvaja izobraževalne programe za dvojezično izvajanje v slovenskem in madžarskem učnem jeziku na narodnostno mešanem območju v Prekmurju. Vsako leto ministrstvo na tej šoli razpiše mesta za vpis novincev. Na zadnjem razpisu za vpis novincev v tekoče šolsko leto 2021/2022 je ministrstvo na šoli razpisalo 17 programov, dijake pa je šola vpisala v 10 programov.

02 Pomurska podjetja sodelujejo na javnih razpisih za spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih programov in projektov

V okviru javnega razpisa »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih projektov (TRL 3-6)« partnerji iz pomurske regije sodelujejo pri dveh operacijah.

Pri operaciji PLASMA SEED TREATMENT gre za razvoj inovativne tehnologije obdelave semen z uporabo zahtevne plazemske obdelave semen za setev ter za prehrano ljudi in živali, kot nosilni partner sodeluje podjetje INTERKORN, d. o. o. **Projekt je v celoti sofinanciran v višini 1.819.526,50 evra, partnerju pa pripada 495.540,00 evra.** V projektu sodeluje še pet partnerjev: IJS, TRAC, d. o. o., ŽIPO Lenart, d. o. o., Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano ter Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Pri operaciji AB FREE, ki je v celoti financirana v višini 1.997.913,80 evra, pa sodelujeta dve podjetji iz regije. Kot vodja operacije podjetje PANVITA, d. d., in podjetje Jata Emona, poslovna enota Krmila Ljutomer. Vsako s sofinanciranjem v višini 370.015,63 evra. V okviru projekta načrtujejo doseči dva cilja:
– **nadomestiti sintetične antibiotike z naravnimi antimikrobnimi učinkovinami** v prehrani živali ter s tem preprečevati odpornost bakterij proti antibiotikom pri živalih in ljudeh;
– **dodatno zmanjšati porabo antibiotikov na populacijsko enoto v slovenski živinoreji** ter tako prispevati k večji varnosti in kakovosti prehrambnih izdelkov in posledično konkurenčnosti slovenske živilskopredelovalne industrije.

Cilji bodo doseženi s sodelovanjem vodilnih slovenskih, mednarodno priznanih razvojno-raziskovalnih ustanov in podjetij. Vodilni partner Panvita je del največje agroživilske verige v Sloveniji, Jata Emona je največji pridelovalec jajc in krmil v Sloveniji ter eden največjih na področju vzreje perutnine, Žito je največje slovensko podjetje na področju mlevskih in pekarskih izdelkov, Frutarom Etol največji proizvajalec arom in eteričnih olj na območju jugovzhodne Evrope, razvojni center ZEL-EN pa vodilna ustanova v Sloveniji na področju ekstrakcije taninov. Navedena podjetja v okviru projekta sodelujejo z javnim partnerjem Univerza v Mariboru, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, kot enim od vodilnih raziskovalnih organizacij v Sloveniji na področju separacijskih procesov in kemijskih tehnologij.

03 Nova telovadnica za Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota

Srednja zdravstvena šola Murska Sobota bo dobila novo telovadnico. Osnovni namen investicije je pridobiti ustrezne prostorske kapacitete za šport, ki so skladne s prostorskimi standardi in normativi za izvajanje športne dejavnosti za Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota in Biotehniško šolo Rakičan. **Cilj investicije je novogradnja športne dvorane s spremljevalnimi prostori** (kabineti, garderobe, sanitarije, plesne dvorane), dozidava jedilnice in ene dodatne učilnice, rekonstrukcija in prenova prostorov, kjer se nova športna dvorana naveže na obstoječi šolski kompleks. V sklopu projekta je predvidena še izvedba zunanje ureditve z ureditvijo zunanjih površin.

Predvidena vrednost investicije znaša nekaj več kot 5,9 milijona evrov, od teh jih v višini več kot 4,8 milijona evrov zagotavlja Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, preostala pa Srednja zdravstvena šola Murska Sobota. Naložba bo predvidoma dokončana do konca leta 2023.

(foto: arhiv šole)

Po desetih letih je vlada objavila javni razpis za sofinanciranje občinskih naložb v osnovne in glasbene šole ter vrtce.

04 Sofinanciranje občinskih investicij v vrtce in osnovno šolstvo

Letos je izšel tudi Razpis za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v Republiki Sloveniji v proračunskem obdobju 2021–2024. **Na podlagi tega razpisa je bilo v Pomurju izbranih za sofinanciranje 15 projektov v skupni vrednosti 11.386.246,50 evra.**

[VRTCI] Odobrena sredstva za:

- prizidek vrtca Cankova (Občina Cankova)
- vrtec Stogovci (Občina Apače)
- rekonstrukcijo vrtca na Srednji Bistrici (Občina Črenšovci)
- rekonstrukcijo in prizidek vrtca Beltinci (Občina Beltinci)
- izgradnjo vrtca Puconci (Občina Puconci)
- novogradnjo vrtca v občini Sveti Jurij ob Ščavnici
- rekonstrukcijo in dozidavo objekta za vrtec Turnišče (Občina Turnišče)
- izgradnjo vrtca Veržej (Občina Veržej)
- prizidek vrtca v Mali Nedelji (Občina Ljutomer)

[ŠOLE] Odobrena sredstva za:

- dograditev učilnic Osnovne šole IV. Murska Sobota (Občina Murska Sobota)
- dograditev telovadnice ob Osnovni šoli Kapela (Občina Radenci)
- rekonstrukcijo Osnovne šole Prosenjakovci (Občina Moravske Toplice)
- izgradnjo prizidka k Dvojezični osnovni šoli I Lendava (Občina Lendava)
- izgradnjo športne dvorane ob Osnovni šoli Gornja Radgona (Občina Gornja Radgona)
- rekonstrukcijo učnih prostorov Osnovne šole Sveti Jurij (Občina Rogašovci)

05 Sofinanciranje investicij v posodobitev ali vzpostavitev novih zunanjih športnih površin

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je letos razpisalo Javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje investicij v rekonstrukcije športnih bazenov ter posodobitve ali vzpostavitve novih zunanjih športnih površin. Na razpisu za sofinanciranje prijavljenih investicij je bilo izbranih pet občin iz Pomurja. Vse bodo za investicije prejele po 22.916,66 evra sofinanciranja. **Občina Lendava bo sredstva vložila v športno-rekreacijski park pri Dvojezični srednji šoli Lendava, Občina Apače za izgradnjo igrišča za mali nogomet z umetno travo, Občina Črenšovci v posodobitev športnih objektov, Občina Ljutomer v izgradnjo koloparka pri ŠIC Ljutomer in Občina Radenci v novogradnjo športnega poligona.**

OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je v pomurski regiji izvedlo ali še izvaja številne projekte na področju protipoplavne zaščite, projekte vodovodne oskrbe, vzdrževanja kmetijske krajine in obnove mokrotnih habitatov v skupni vrednosti 37,7 milijona evrov. Poleg tega je že izvedlo oziroma je še v načrtovanju izgradnja približno 117 novih stanovanj.

01 Protipoplavna zaščita in vodna infrastruktura

V regiji so se izvedli ali so v izvajanju projekti v skupni vrednosti 4,3 milijona evrov – približno 215 evrov na osebo v teh občinah:
– izgradnja visokovodnega nasipa Benica v Lendavi;
– sanacija in nadvišanje zidu v Gornji Radgoni;
– nadvišanje visokovodnega zidu v Gornji Radgoni;
– obnova pregrade na akumulaciji Bukovniško jezero v Dobrovniku.

V načrtovanju so še projekti:
– rekonstrukcija in nadvišanje visokovodnega nasipa Gaberje v Lendavi;
– sanacija zadrževalnega prostora v akumulaciji Gajševci v Križevcih pri Ljutomeru;
– izgradnja zadrževalnika Sebeborci v Murski Soboti in Moravskih Toplicah;
– zamenjava zapornic in daljinsko zaznavanje na 11-mlinskem kanalu v Apačah.

02 Zagotovitev približno 117 novih stanovanj

MOP ima v načrtu do leta 2026 na območju države zagotoviti vsaj 5000 dodatnih javnih najemnih stanovanj.

V tem okviru ima stanovanjski sklad (SSRS) v pomurski regiji končane ali še načrtovane projekte:
– Murska Sobota: 27 stanovanj (prevzeto v uporabo avgusta letos);
– Radenci: 10 stanovanj (prevzeto v uporabo leta 2020);
– Gornja Radgona: približno 10 stanovanj (prevzeto v uporabo leta 2020);
– Lendava: od občine odkupljena zemljišča za približno 70 stanovanj.

03 Kohezijski projekti v višini 37,7 milijona evrov

V občinah Rogaševci, Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Šalovci in Tišina se izvaja nadgradnja vodovodnega sistema Pomurje B. Na območju bo dograjen in hidravlično izboljšan vodovodni sistem – 167 km novega vodovodnega omrežja, novogradnja 13 objektov, nadgradnja 47 obstoječih objektov, nadgradnja vodnega vira Fazanerija, izvedba nadzornega centra, skupno v vrednosti sofinanciranja 25,7 milijona evrov. Ključna cilja sta večja priključenost prebivalcev – 3.026 prebivalcev – na sistem javne oskrbe z ustrezno pitno vodo in povečanje zanesljivosti oskrbe s pitno vodo – 2.149 prebivalcev.

Na Goričkem poteka projekt vzdrževanja kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem. V naslednjih štirih letih bosta Javni zavod Krajinski park Goričko in Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije s košnjo obnovila opuščene travnike, zasadila nove rastline, izvedla različne komunikacijske aktivnosti, izvedla predavanja za kmete in šolarje, vzpostavila učne poti in postavila informativne table. Ocenjena vrednost projekta znaša 1,8 milijona evrov. **Cilj projekta je ohraniti ali izboljšati razmere in stanje za dve vrsti ptic, tri vrste metuljev, dve vrsti hroščev, tri vrste netopirjev in tri travniške habitatne tipe.**

V občinah Šentilj, Apače, Gornja Radgona, Radenci, Tišina, Murska Sobota, Beltinci, Veržej, Ljutomer, Črenšovci, Razkrižje, Lendava in Velika Polana pod vodstvom Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave poteka projekt obnovitve mokrotnih habitatov ob Muri (Natura Mura). **Skupni upravičeni stroški projekta znašajo 4,5 milijona evrov. Aktivnosti so namenjene ohranitvi stanja območja Natura 2000 ob Muri** ter obnovi rečne dinamike in vodnih habitatov, vzdrževanju in obnovi poplavnih gozdov, vzdrževanju in obnovi mokrotnih travišč ter odkupu zasebnih zemljišč.

V občinah Gornja Radgona, Apače in Sveti Jurij ob Ščavnici se izvaja projekt nadgradnja vodovodnega sistema Pomurje C. V okviru projekta bo dograjen in hidravlično izboljšan vodovodni sistem – nadgradnja črpališča na vodnem viru Podgrad, izgradnja 39 km vodovodnega omrežja in prvega novega prečrpališča, skupno v vrednosti sofinanciranja 5,7 milijona evrov. Ključna cilja operacije sta večja priključenost prebivalcev – 258 prebivalcev – na sistem javne oskrbe z ustrezno pitno vodo in povečanje zanesljivosti oskrbe prebivalstva s pitno vodo – 9.467 prebivalcev.

RAZVOJ PODEŽELJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

V pomurski regiji imamo 1.091 kmetijskih gospodarstev, povprečna velikost kmetijskega gospodarstva pa znaša 621 hektarjev. Kmetijska gospodarstva obdelujejo skupno več kot 65.615 hektarjev kmetijskih površin. Na območju je registriranih 362 kmetij z dopolnilno dejavnostjo. V letu 2020 je bilo v pomurski regiji v ekološko kmetovanje vključenih 194 kmetijskih gospodarstev s skupno 2.407.522 hektarjev kmetijskih površin. To je 46 % vseh EKO površin oziroma 53 % vseh kmetijskih gospodarstev, ki so vključena v ekološko kmetovanje. V pomurski regiji delujejo tri lokalne akcijske skupine (LAS), in sicer LAS Goričko, LAS Pri dobrih ljudeh 2020 in LAS Prlekija.

01 Podpora za izgradnjo širokopasovnega omrežja

V pomurski statistični regiji sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije (GOŠO) poteka iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja prek Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

S podukrepom »podpora za izgradnjo širokopasovnega interneta«, ki se izvaja v programskem obdobju 2014 – 2020 se želi območjem brez interneta, tako imenovanim belim lisam, **omogočiti dostop do širokopasovnih omrežij naslednje generacije s prenosno hitrostjo najmanj 100 Mb/s in dostop do elektronskih komunikacijskih storitev po teh omrežjih.** Glede na podatke Ministrstva za javno upravo na podlagi stanja v zbirkah podatkov s 6. maja 2021 je v treh regijah (pomurska, JV Slovenija in koroška) **ostalo nepokritih 2.284 belih lis.**

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je januarja 2020 objavilo prvi javni razpis (JR) za podukrep »podpora širokopasovni infrastrukturi,« vključno z njeno vzpostavitvijo, izboljšanjem in širitvijo ter zagotavljanjem širokopasovnega dostopa do interneta in e-uprave. V spremembi so se ukrepu dodala dodatna sredstva in objavil se je drugi JR (junija 2021).

V pomurski regiji je bilo v občinah Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci iz naslova obeh JR pokritih 1.405 belih lis in za ta namen dodeljenih 1.632.925 evrov sredstev. V pripravi je tretji JR za širokopasovni internet, v katerem bodo razpisane vse preostale bele lise ter spremenjena območja izgradnje tako, da bo možna prijava posebej po občinah.

Pomurske občine, ki še nimajo pokritih belih lis in so vključene v tretji JR za izgradnjo širokopasovnega interneta, so: Apače, Cankova, Črenšovci, Gornja Radgona, Petrovci, Grad, Kobilje, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice in Puconci.

02 Socialna kmetija Korenika

Socialna kmetija Korenika deluje v Šalovcih, v samem osrčju Krajinskega parka Goričko. Korenika je tudi na širšem geografskem prostoru in pri strokovni javnosti priznan primer dobre prakse na področju socialnega podjetništva, zaposlovanja invalidov in oseb iz drugih ranljivih družbenih skupin ter zaščitnega zaposlovanja. Na kmetiji se je v okviru operacije, sofinancirane iz ukrepa LEADER, vzpostavil večgeneracijski center s prostori za druženje in prosti čas ter dnevno varstvo starejših (operacija Center za medgeneracijsko sodelovanje Štorklja). Kmetija sodeluje še v dveh drugih operacijah LAS Goričko 2020: Lokalna kakovost za globalno uspešnost in Goričko pod zvezdami. Sodeluje tudi v pilotnem projektu Na kmetijo! in v dveh projektih EIP: Vloga industrijske konoplje pri prilagajanju podnebnim spremembam ter varovanju virov v kmetijstvu in Reja prašičev za proizvodnjo izdelkov višje kakovosti.

03 Kohezijski projekt: Natura Mura

Projekt se ukvarja z izboljšanjem stanja obvodnih habitatov in vrst Natura 2000 ob reki Muri. Vodilni partner je Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, partnerji pa so Razvojna agencija Murska Sobota, Občina Velika Polana, Direkcija za vode Republike Slovenije (DRSV), družba Slovenski državni gozdovi (SiDG) in Zavod za gozdove Slovenije (ZGS).

V gozdovih se izvajajo ukrepi za uspešno pomlajevanje gozda in odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst. Ukrepi se izvajajo le v državnih gozdovih. **Vrednost celotnega projekta je 46 milijonov evrov, od tega približno 1 milijon evrov vlaganj v gozdarstvo.**

04 Izboljševanje kakovosti vode v Donavi in njenih pritokih z integriranim upravljanjem poplavnih ravnic na podlagi ekosistemskih storitev

V sodelovanju z vodarsko stroko (Inštitut za vode Republike Slovenije) se bodo na pilotnem območju reke Mure iskali ustrezni načini upravljanja reke in samih obrečnih gozdov. Zavod za gozdove Slovenije kot ključno poudarja zagotavljanje ekoloških razmer, ki omogočajo pomlajevanje in načine vzpostavitve gozda v boju proti invazivnim rastlinskim vrstam. Projekt je vsebinsko komplementaren izvedbenemu projektu Natura Mura. **Vrednost celotnega projekta je 19 milijonov evrov.**

05 Novogradnja hleva za plemenske svinje in vzrejo

Živinorejsko-poljedelska kmetija Milana Mikole se pretežno ukvarja s prirejo prašičev, pitancev in pridelavo poljščin. Imajo vizijo povečati prirejo prašičjega mesa in izboljšati oziroma posodobiti kmetijsko pridelavo. Z naložbo bodo dosegli boljšo konkurenčnost kmetije. Za zagotavljanje pravočasnega in kakovostnega in tudi varno opravljenega dela ter za izboljšanje konkurenčnosti kmetije bodo investirali v izgradnjo gospodarskih poslopij, in sicer v: novogradnjo objektov, rekonstrukcijo objektov, nakup opreme za hleve, nakup kmetijske mehanizacije, silos, skladišče za krmo, dvorišče, zbiralnik vode, kurilnico, mobilni rezervoar za gnojevko. **Za izvedbo projekta je bilo odobrenih 396.846 evrov.**

06 Agromelioracije s komasacijo na območju Odrancev

Občini Odranci so bila za izvedbo agromelioracije s komasacijo na območju Odrancev odobrena nepovratna sredstva v višini 1.317.136 evrov (75 % iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, 25 % iz proračuna Republike Slovenije). Gre za eno večjih investicij agromelioracije s komasacijo na področju Slovenije. Velikost agromelioracijskega območja je 565 hektarjev kmetijskih zemljišč. V prvi fazi se je izvedla komasacija, ki je zajemala združitev parcel posameznih lastnikov. **Sledili so posegi na območju: kjer je bilo skupno, je bilo rekonstruiranih 5.864 kilometrov poti in na novo izgrajenih 17.752 kilometrov poti.**

(foto: Občina Apače)

07 BeEko – projekt povezovanja kmetij

Igor Paldauf, ekološki kmet, leta 2019 imenovan za inovativnega mladega kmeta, razvija blagovno znamko BeEko, upravlja trgovino s kmetijskimi izdelki na kmetiji, ponuja degustacije, vodi oglede svoje kmetije in organizira otroške delavnice na kmetiji. Prizadeva si za povezovanje – združeni nastop več kmetij na trgu. Kmetije, ki imajo različno proizvodnjo, nudijo pestro ponudbo pod skupno blagovno znamko BeEko in zapolnjujejo police trgovine na domu družine Paldauf. **Cilj je čim bolje razviti skupno prodajo na potrošniku čim dostopnejši način.**

Kmetija Paldauf je poljedelsko-živinorejska kmetija. Usmerjena je v ekološko pridelavo in prirejo krškopoljskih prašičev s skrbjo za dobrobit živali. Ukvarjajo se tudi pridelavo poljščin – žit, oljnic in konoplje. Žita sproti meljejo na kamnu, opravljajo storitve za druge kmetije in izdelke ponujajo na trgu.

(foto: Freepik.com)

(foto: gov.si)

08 Mlada prevzemnica povečuje konkurenčnost kmetije

Na obronkih Goričkega med vinogradi nad Plečnikovo cerkvijo v Bogojini deluje Turistična kmetija Puhan s prenočišči, ki jo je leta 2016 prevzela mlada prevzemnica Katarina Puhan Gjerkeš. Na družinski kmetiji sami skrbijo za vse korake od njive do krožnika ter gostom ponujajo nepozabno doživetje prekmurske kulinarike, kot so bograč, zabeljeni dödoli, koline z bujto repo, jurčkova juha z ajdovo kašo, ocvrti piščanec, prekmurska šunka in druge suhomesnate dobrote, med sladicami kraljuje prekmurska gibanica, takoj za njo pa domači sladoledi. Imajo tudi novo trgovino z degustacijskim prostorom z domačimi proizvodi, kot so vino, prekmurska šunka, bučno olje in vložena zelenjava.

Pri trženju svojih izdelkov se povezujejo z drugimi kmeti v blagovno znamko Diši po Prekmurju. Poleg naložbe v trgovino je bila izvedena tudi naložba v posodobitev opreme za predelavo vina in mesa, s čimer so povečali produktivnost dela in olajšali delovne postopke za pridelavo vrhunskih vin in bolj kakovostnih mesnih izdelkov. **Iz naslova programa razvoja podeželja 2014–2020 so prejeli 131.000 evrov za prevzem kmetije in izvedene naložbe.**

VIŠJE POVPEČNINE ZA HITREJŠI RAZVOJ SLOVENSKIH OBČIN

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

Ministrstvo za javno upravo v Pomurju izboljšuje prostorske razmere za delo zaposlenih v različnih organih javne uprave, združuje organe na enem mestu, s čimer dodatno skrbi za učinkovito in gospodarno ravnanje s stvarnim premoženjem države, državljanom pa omogoča dostopnejše storitve. Z občinami odlično sodelujemo.

01 Izboljšanje prostorskih razmer za uslužbence in stranke

V Lendavi je bila zaključena obsežna energetska obnova stavbe na naslovu Trg ljudske pravice 5, v kateri imajo poleg Upravne enote Lendava prostore tudi lendavski izpostavi inšpektorata za kmetijstvo in inšpektorata za delo ter pisarna uprave za obrambo, po temeljiti prenovi notranjih prostorov v letu 2019 pa se je na lokacijo (iz prej najetih prostorov) preselila še tamkajšnja geodetska pisarna. Z obnovo je zdaj Lendava dobila tudi veliko poročno dvorano. Vrednost rekonstrukcijskih del je znašala skoraj 1,5 milijona evrov. Vsem uporabnikom so se pogoji za delo bistveno izboljšali, energetska sanacija pa prinaša tudi prihranke pri stroških ogrevanja.

V Ljutomeru bo v objektu na naslovu Vrazova 1, v katerem delujeta tako Občina Ljutomer kot tudi Upravna enota Ljutomer, **do konca leta 2021 zaključena sanacija vlage v kleti,** in kar je za občane in državljane še pomembneje, **nameščeno bo osebno dvigalo, ki bo omogočilo dostop do storitev tudi gibalno oviranim uporabnikom.** Vrednost investicije, ki jo vsaka v svojem deležu financirata Občina Ljutomer in Republika Slovenija, znaša 232.446 evrov.

Poleg izboljšanja prostorskih razmer redno nadgrajujemo in posodabljamo tudi računalniško in strežniško opremo upravnih enot. **Letos smo začeli uvajati enotni informacijski sistem Krpan za podporo delu z dokumentarnim gradivom na upravnih enotah.** Gre za zamenjavo temeljnega informacijskega sistema, ki ga uporablja prav vsak zaposleni na upravnih enotah. Na upravnih enotah v Pomurju je bil sistem uveden že v septembru 2021.

02 Ukrepi za lažjo dostopnost upravnih storitev

Za lažjo dostopnost upravnih storitev (predvsem zaradi preprečevanja širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2) je bil na dveh upravnih enotah v Pomurju vzpostavljen sistem naročanja strank, in sicer v Gornji Radgoni in v Lendavi.

Kjer je bil interes strank za pridobitev digitalnega potrdila in mobilne identitete smsPASS povečan, pa so upravne enote državljanom to storitev omogočale ves poslovni čas, ne le v času uradnih ur (UE Lendava, Murska Sobota, Gornja Radgona in Ljutomer – ta tudi na krajevnih uradih v Razkrižju in Križevcih pri Ljutomeru).

Od junija 2021 na spletnih straneh vseh 58 upravnih enot in na spletni strani Ministrstva za javno upravo objavljamo informacije o čakalnih dobah v delovnih dnevih, in sicer za štiri najpogostejše postopke (osebna izkaznica, potni list, vozniško dovoljenje, smsPASS/SIGEN-CA). Za bolj obremenjene upravne enote v Sloveniji se vzpostavlja tudi klicni center za stranke.

03 Zakon o finančni razbremenitvi občin

Z ZFRO smo občine finančno in upravno razbremenili, hkrati pa so se povečali tudi nekateri prihodki občin. Zakon občinam na letni ravni prinaša več kot 70 milijonov evrov prihrankov.

Občine smo finančno razbremenili. Država je med drugim od občin prevzela financiranje obveznega zdravstvenega zavarovanja za brezposelne državljane in otroke do 18. leta starosti, ki se šolajo in niso zavarovani kot družinski člani, prevzela je financiranje nalog družinskega pomočnika in financiranje nalog mrliškoogledne službe.

Povečajo se nekateri prihodki občin. Zvišuje se na primer upravna taksa za izdelavo lokacijske informacije, ki je odslej plačljiva tudi za notarje.

Občine smo upravno razbremenili, kar bo posredno vplivalo na zmanjšanje njihovih stroškov. Tako bo na primer sprejemanje programa izobraževanja odraslih potekalo za več let skupaj, ne več nujno vsako leto, poenostavljeno je plačevanje prispevkov za določene skupine zavarovanih oseb.

V obeh primerih gre za rezultate odličnega sodelovanja na medinstitucionalni ravni – sodelovanja med državnimi organi in občinami v okviru delovne skupine za lokalno samoupravo, ki jo je v tem mandatu ustanovil minister za javno upravo Boštjan Koritnik.

€

Zakon občinam na letni ravni prinaša več kot 70 milijonov evrov prihrankov.

04 Dvig povprečnine občinam

Skupno se je v tem mandatu občinam povprečnina povečala za skoraj 60 evrov. V letu 2021 znaša 628,20 evra. Povprečnina se je v tem mandatu povečala večkrat. Najprej aprila 2020 s takratnih 589,11 evra na 623,96 evra. S podpisom dogovora o višini povprečnine med vlado in reprezentativnimi združenji občin za leti 2022 in 2023 pa se je povprečnina zvišala na 645 evrov za leto 2022 in 647 evrov za leto 2023, kar pomeni bistveno povečanje sredstev občin. **Poleg tega to pomeni tudi dvig nepovratnih sredstev za sofinanciranje občinskih investicij za leto 2022 na 79,5 milijona evrov in za leto 2023 na 79,7 milijona evrov.**

Glede na letos (2021) bodo čez dve leti (2023) občine te regije prejele od okoli 3.000 evrov (Hodoš) pa do 185.000 evrov (Murska Sobota) več sredstev v občinski proračun z naslova primerne porabe, izračunano glede na število prebivalcev. To je sicer polovica vseh prihodkov občin.

Veseli me, da smo zvišali višino povprečnine. Višina povprečnine se za leto 2022 z dosedanjih 628,28 evra zvišuje na 645 evrov, za leto 2023 pa še dodatno na 647 evrov.

Boštjan Koritnik

DIGITALNA SLOVENIJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

Strateški svet za digitalizacijo je vladi letos junija predlagal 40 ukrepov, ki so ključni, da lahko Slovenija pospeši svojo digitalno preobrazbo. Te ukrepe je vlada tudi potrdila, naloga novoustanovljene službe pa je uskladitev z drugimi resorji in čim hitrejša izvedba zastavljenih ukrepov.

Služba vlade za digitalno preobrazbo je nekatere ukrepe že začela izvajati in usklajevati. Med te sodi digitalizacija celotnega postopka **pridobivanja e-gradbenega dovoljenja z uporabo portala**, ki bo omogočal oddajo, vodenje in spremljanje vloge. Portal bo vlagateljem in pristojnim organom vsak trenutek omogočal vpogled v status in fazo reševanja vloge, s tem pa izboljšal preglednost in hitrost postopka. Uvedba informativnega izračuna otroškega dodatka in drugih prejemkov iz naslova družinske politike bo sledila zgledu informativnega izračuna dohodnine, varen in hiter način dostopanja do spletnih storitev javne uprave, bank, telekomunikacijskih operaterjev in drugih pa bo omogočila **aplikacija za e-avtentikacijo z novo biometrično osebno izkaznico**. Tem bo sledila še **vpeljava sistema virtualnega upravnega okenca**, prek katerega lahko državljani po varni avdio-video povezavi urejajo upravne in druge storitve javne uprave, naročanje na termine, izmenjavo dokumentov, digitalno podpisovanje in izvajanje plačil. **Enkratno letno e-poročanje podjetij državnim organom prek enotne državne platforme in enotnega obrazca**, ki bo vseboval podatke za vse ključne organe (FURS, Ajpes, Statistični urad, Banka Slovenije), bo podjetnike razbremenilo številnih dosedanjih oblik poročanja in stalnega podvajanja podatkov.

Elitni raziskovalni in razvojni inštitut na področju umetne inteligence bo k strateškemu partnerstvu oziroma solastništvu pritegnil vodilna svetovna tehnološka podjetja. Cilj je razvoj in prenos vrhunskih inovacij v slovensko in širše evropsko gospodarstvo. Posebni del rezervne sestave slovenske vojske za strokovnjake na področju kibernetske varnosti bo ob rednih domačih in mednarodnih vajah na področju kibernetske varnosti usposobljen za primere kibernetskih napadov in vključen v obrambo države ter njene kritične infrastrukture.

V Sloveniji je približno 1.500 gluhih oseb, ki uporabljajo znakovni jezik, in približno 200.000 oseb, ki imajo različne stopnje izgube sluha. S pilotnim projektom »Samodejno podnaslavljanje TV programov«, ki že intenzivno poteka, bomo ob aktivnem sodelovanju Zveze gluhih in naglušnih Slovenije opredelili funkcionalne in tehnične zahteve za potrebe **uvedbe samodejnega podnaslavljanja televizijskih programov.** Rezultati pilotnega projekta bodo osebam z izgubo ali okvaro sluha omogočili spremljanje televizijskih oddaj, ki potekajo v živo, v realnem času, s tem pa bomo uresničili tudi glavni cilj projekta: uresničevanje pravice do informiranja in obveščenosti oseb z okvaro sluha v njim prilagojenih tehnikah. Za spodbujanje vseživljenjskega učenja na področju digitalnih veščin **bo uveden digitalni bon**, ki ga bodo upravičenci lahko unovčili pri ponudnikih izobraževanj oziroma tečajev na področju digitalnega opismenjevanja, s posebnim poudarkom na uporabi spletnih storitev javne uprave. Za 5.000 najbolj ogroženih starostnikov, invalidov in težjih kroničnih bolnikov pa bo zagotovljeno sistemsko financiranje **storitve e-oskrbe na domu z uporabo že razvitih in preizkušenih orodij na tem področju**. S tem se vsem vključenim uporabnikom omogoči celovita institucionalna zdravstvena oskrba ob stalnem spremljanju njihovega fizičnega in duševnega stanja.

Našteti ukrepi bodo pozitivno vplivali na pospešitev digitalne preobrazbe Slovenije in s tem tudi prebivalcev ter podjetij v pomurski regiji.

SLOVENCI V ZAMEJSTVU IN ZUNANJE ZADEVE

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

Pomurska regija meji na slovenski zamejski prostor v Avstriji (avstrijska Štajerska), na Madžarskem (Porabje) in na Hrvaškem (Medžimurska županija). Za regijo je značilna velika prepletenost vsakodnevnega življenja s sosednjimi državami.

Regija je vključena v programe evropskega čezmejnega sodelovanja Interreg Slovenija-Avstrija, Interreg Slovenija-Madžarska in Interreg Slovenija-Hrvaška. V največji meri so v programe čezmejnega sodelovanja vključene slovenske organizacije z Madžarske, predvsem Razvojna agencija slovenska krajina z že izvedenima projektoma »Upkač« in »Green exercise« ter aktualni »Ethos land«. Projekt Upkač je prispeval k trajnostnemu in sistemskemu ohranjanju biotske raznovrstnosti travniških sadovnjakov ter k zagotavljanju gospodarskega in družbenega razvoja v čezmejnem območju Pomurja in Porabja. Projekt Green exercise je namenjen skupni promociji čezmejne kulturne in naravne turistične ponudbe. Projekt Ethos land promovira obmejna območja ter povezuje etične in družbeno odgovorne lokalne ponudnike na obeh straneh slovensko-madžarske meje.
Med območji avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti, ki mejijo na pomursko regijo, je najbolje organizirana in ima najvišjo raven izvajanja zagotovljenih pravic avtohtona slovenska narodna skupnost na Madžarskem na podlagi Zakona o posebnih pravicah narodnosti na Madžarskem.

Središče Slovencev na avstrijskem Štajerskem je v tako imenovanem Radgonskem kotu, natančneje v Potrni. Tam deluje Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko Štajersko. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1988 in si prizadeva za zagotovitev pravic, ki jim pripadajo v skladu z Avstrijsko državno pogodbo.

V Medžimurju na Hrvaškem (področje Štrigove) živi slovenska skupnost, ki pa za zdaj ni organizirana.

Ministrica dr. Helena Jaklitsch s Slovenci v Porabju obeležila 30. obletnico Slovenije. (foto: gov.si)

Spodaj navedene ustanove, ki imajo sedež v pomurski statistični regiji, sodelujejo s slovenskimi zamejskimi skupnostmi, zlasti s Slovenci v Porabju.

Radio Murski val (nekomercialni regionalni radio posebnega pomena) je slišen in poslušan tudi v Porabju. S tem povezuje Slovence v Porabju z matično domovino in skrbi za ohranjanje tamkajšnje slovenske kulture in identitete. Ključni sta dve oddaji: Panonski odmevi, ki prinašajo novice, izjave, reportaže, intervjuje in predstavitve kulturne ustvarjalnosti Slovencev v Porabju, ter Porabsko pismo, ki jo pripravlja novinarka in urednica časopisa Porabje Marijana Sukič ter v njej predstavlja dogodke in aktivnosti Porabcev, poudarja dosežke tako posameznikov kot organizacij, poroča o aktualnem dogajanju na Madžarskem, ki se nanaša na slovensko skupnost, spremlja tudi delovanje zagovornice Slovencev v madžarskem parlamentu. Obe oddaji finančno podpira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je osrednja območna knjižnica ter tudi domoznanska knjižnica za Prekmurje, Prlekijo in Porabje. Skrbi za redni dotok slovenske literature v slovensko Porabje in izmenjuje znanstveno literaturo z madžarskimi in avstrijskimi knjižnicami. Med uporabniki je uveljavljena potujoča knjižnica oziroma bibliobus, ki od leta 2000 vsaka dva tedna obišče tudi Porabje, kar je pomembno zlasti, ker na Madžarskem ni osrednje knjižnice za slovensko skupnost. Bibliobus ustavlja na petih postajališčih in ponuja gradivo, prilagojeno uporabnikom z različno stopnjo izobrazbe in predznanja slovenskega jezika. Za otroke in mladino načrtujejo/namenijo 30 odstotkov vseh naslovov v letnem nakupu. Sodelujejo z Mestno in županijsko knjižnico v Sombotelu, pri čemer je posebnega pomena recipročna izmenjava gradiva. V zadnjem obdobju izvajajo projekt »Obujamo dediščino – pravljični večeri za odrasle«. Pravljice zapišejo v porabskem narečju, jih natisnejo in razdelijo po pravljičnem večeru. Starši in stari starši jih nato predstavijo po domovih otrokom oziroma mlajši generaciji. Delovanje knjižnice, vezano na Porabje, finančno podpira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Pomurska Televizija AS je med osrednjimi pomurskimi mediji, ki programski čas namenjajo slovenskim manjšinam na Madžarskem, v Avstriji in na Hrvaškem. Opozarjamo na projekte Interreg, v katerih je sodelovala Televizija AS v preteklih obdobjih. Ti so Mura Raba TV II (Interreg SI-HU 2007–2013), 3M Mura – Media – Minority (Interreg SI-HR 2007–2013) in Mura Raba Tour (Interreg SI-HU 2014–2020).

Argo, društvo za humanistična vprašanja, ki deluje v Murski Soboti, razvija humanistične, kulturne, turistične in druge aktivnosti. S slovensko zamejsko skupnostjo v Porabju sodeluje z izdajanjem knjižne zbirke »Med rabo in Muro«, ki jo je leta 1998 začela izdajati založba Franc-Franc, od leta 2016 jo izdaja društvo Argo. Zbirka ima specifični značaj, saj so literarna dela, objavljena v njej, natisnjena v knjižni slovenščini in porabščini. Razlog za to so kulturno-jezikovne razmere v Porabju, ki kažejo, da je številnim porabskim Slovencem sporazumevanje v njihovem narečju bliže kot v knjižni slovenščini, pa tudi v porabskem javnem življenju ima porabsko narečje enak jezikovni status kot knjižna slovenščina. Knjige iz knjižne zbirke »Med Rabo in Muro« prejmejo kot knjižni dar ob novem letu brezplačno bralci časopisa Porabje ter porabske vzgojno-izobraževalne in kulturne ustanove, tako da ima zbirka tudi velik pomen za dvig bralne kulture med porabskimi Slovenci in s tem tudi za ohranjanje njihove narodne in jezikovno-kulturne zavesti. Izdajo knjig redno finančno podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Osnovna šola Kuzma in vrtec, ki deluje v okviru OŠ, sta povezana tudi s porabskimi Slovenci. Dve zaposleni vzgojiteljici/učiteljici asistentki namreč delujeta v treh narodnostnih vrtcih v Porabju (Števanovci, Gornji Senik, Sakalovci). Financiranje asistentk sicer zagotavlja MIZŠ, urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pa finančno podpre projekte, ki jih prijavijo na javni razpis.

Škof ordinarij Škofije Murska Sobota msgr. dr. Peter Štumpf je pri Slovenski škofovski konferenci med drugim tudi delegat za Slovence po svetu. Večkrat se je srečal s Slovenci v Porabju in je dobro seznanjen z izzivi pri zagotavljanju verske oskrbe v maternem jeziku. Enkrat mesečno poteka bogoslužje v slovenskem jeziku v cerkvah v Gornjem Seniku, Števanovcih in Monoštru. Bogoslužje vodijo duhovniki iz slovenskih župnij Markovci in Dolenci, ki spadata pod murskosoboško škofijo.

Podpis programa za spodbujanje gospodarskega razvoja slovenske narodne skupnosti na Madžarskem (foto: gov.si)

Ministrstvo za zunanje zadeve podjetja iz Pomurja redno vključuje v gospodarske delegacije ob obiskih najvišjih predstavnikov Republike Slovenije v tujini in najvišjih predstavnikov tujih držav v Sloveniji. Podjetjem, kot je Roto iz Murske Sobote, ki se ukvarja s proizvodnjo izdelkov iz plastičnih mas, zunanje ministrstvo z organizacijo specializiranih predstavitev pomaga pri vstopu na nove trge. **Ministrstvo sodeluje tudi pri številnih promocijskih dogodkih doma in v tujini ter z ambasadorji slovenskega gospodarstva**, kot je podjetje Lušt, ki se ukvarja z okolju prijazno pridelavo slovenskih paradižnikov.

Ministrstvo za zunanje zadeve v okviru prizadevanj za krepitev dobrih odnosov s sosednjimi državami prispeva k sobivanju in razvoju narodnostno mešanih območij na obeh straneh slovensko-madžarske meje. V okviru dvostranskega dialoga pa se zavzema tudi za gospodarski in družbeni razvoj na narodnostno mešanih območjih Pomurja in Porabja. S ciljem povezanosti čezmejnega prostora je bilo v zadnjih letih zgrajenih tudi več čezmejnih cestnih infrastrukturnih projektov (na podlagi Okvirnega sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Madžarske o razvoju čezmejnih cestnih povezav iz leta 2012).

KULTURA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

POMURSKA REGIJA

DOSEŽKI

Ohranjanje in varovanje kulturne dediščine je ena od prednostnih nalog ministrstva za kulturo. V pomurski regiji bomo v letih 2021 in 2022 **s 348.211,63 evra finančno podprli obnovitvena, konservatorsko-restavratorska in vzdrževalna dela nepremične kulturne dediščine.** Finančna podpora bo porazdeljena med sakralno in profano stavbno dediščino.

Med odobrenimi projekti sta obnova in rekonstrukcija , ki ju bomo sofinancirali z 200.000,00 evra. V Lendavskem gradu delujeta Galerija-muzej Lendava, ki Lendavo uspešno vzpostavlja kot središče likovne umetnosti. Eden od vidnejših projektov so vsakoletne razstave del svetovnih velikanov likovne umetnosti, kakor so Rembrandt, Picasso, Miró, Dalí, Goya, Munch, Picasso, Chagall, Hundertwasser, de Chirico. Za razstave je veliko zanimanja domačih in tujih ljubiteljev umetnosti. **Ministrstvo v letu 2021 sofinancira delovanje in program Galerije-muzej Lendava s 45.186,00 evra.**

V regiji sta se vzpostavili še dve mednarodno uveljavljeni kulturnoumetniški prireditvi – festival sodobnega plesa Front@, ki ga organizira zavod Flota, in že kultni nekonvencionalni Grossmannov festival, ki je namenjen žanrski kinematografiji s poudarkom na fantastičnih, grozljivih, divjih in kultnih filmih. **Grossmanov festival je na primer na letošnjem programskem razpisu prejel 32.133,39 evra za obdobje 2021–2023.**

Lendavski grad (foto: lendava.si)

Dobro razvita knjižnična mreža pomeni dobro razvito bralno pismenost in bralno kulturo. Knjižnice v tem delu Slovenije nimajo enake tradicije kakor v drugih slovenskih pokrajinah, zato imajo razmeroma slabo razvito mrežo. V prizadevanju za usklajeni razvoj knjižnične dejavnosti **v Sloveniji v letu 2021 sofinanciramo delovanje štirih pomurskih knjižnic s 322.048,00 evra.**

V prizadevanjih za decentralizacijo financiranja javnih kulturnih programov in projektov smo v letih 2020 in 2021 začeli z dvema javnima pozivoma, ki občinam odpirata nove možnosti za zagotavljanje finančnih sredstev za razvoj javne kulturne infrastrukture, ki je v pristojnosti javnih zavodov s področja kulture. **Sredstva, skupaj 61.277,23 evra, so za zagotavljanje ustreznih prostorskih in tehničnih pogojev za izvajanje različnih dejavnosti prejele tri občine. Občina Murska Sobota bo na primer obnovila in posodobila stavbo Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki je ena od osrednjih kulturnih ustanov v mestu in regiji.**

Obveščanje prebivalcev regije zagotavlja 72 medijev – štiri televizije, štirje radii, 38 tiskanih medijev in 26 elektronskih. Trije od njih imajo status programa posebnega pomena. Na redni letni razpis za podporo pri ustvarjanju in razširjanju programskih vsebin, pomembnih za uresničevanje javnega interesa na področju medijev, se je **v letu 2021 prijavilo enajst medijev, desetim je uspelo pridobiti finančna sredstva v skupni višini 374.781,84 evra.**

€ Letos ima ministrstvo rekordni proračun za kulturo, največji doslej v zgodovini samostojne Slovenije.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (foto: knjiznice.si)

V prizadevanju za ohranitev nepremične kulturne dediščine smo letos začeli s pripravami na obnovo najstarejšega dela negovskega gradu, imenovanega Stari grad, vključno s parkom okoli njega. **Predvidena investicijska vrednost projekta, ki ga bomo financirali iz sredstev Evropske unije, je osem milijonov evrov. Z gradbenimi deli bomo začeli leta 2023. Obnovljeni grad bo za obiskovalce predvidoma odprt leta 2026.**

S ciljem okrepiti arhivsko mrežo v pomurski regiji bomo vzpostavili nove prostore za enoto Pokrajinskega arhiva Maribor v Murski Soboti. **Priprave na obnovo zgradbe nekdanjega Muralista že potekajo, gradbena dela bomo začeli leta 2022.** Predvidena investicijska vrednost projekta – obnova z arhivsko opremo – je štiri milijone evrov. Novi prostori bodo vključevali arhivska skladišča, čitalnico, predavalnico, razstavišče, knjižnico, delovne prostore, razpraševalnico, konferenčno sobo in druge uporabne prostore.

Grad Negova (foto: Visit Pomurje)

PRAVOSODJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

JUGOVZHODNA SLOVENIJA

Na območju pomurske regije deluje osem pravosodnih organov: okrožno in okrajno sodišče v Murski Soboti, okrajno sodišče v Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni, Delovno sodišče v Mariboru, oddelek v Murski Soboti, Državno odvetništvo Republike Slovenije – zunanji oddelek v Murski Soboti ter Okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti. V regiji je določenih tudi 6 notarskih mest.

01 Digitalizacija pravosodja

Ena prednostnih nalog Ministrstva za pravosodje je digitalizacija pravosodja, s čimer želimo pravosodje približati ljudem. Javne dražbe, zaslišanja in glavne obravnave tako lahko danes opravljamo dobesedno z domačega kavča. V okviru operacije Učinkovito pravosodje, ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, pravosodne deležnike opremljamo z videokonferenčno opremo. **V tem letu bo zamenjana videokonferenčna oprema v veliki dvorani na Okrožnem sodišču v Murski Soboti, obstoječa oprema pa bo prestavljena v drugo dvorano. Dodatno bomo opremili še dve srednji dvorani na tem sodišču. Že lani pa smo z avdio-video konferenčno opremo opremili Okrajno sodišče v Ljutomeru.**

02 Investicijsko vzdrževanje

Pomembna prednostna naloga Ministrstva za pravosodje je skrb za reševanje prostorske problematike in investicijsko vzdrževanje objektov pravosodnih organov**. V letu 2020 nam je uspelo realizirati 12 % več sredstev EU od načrtovanega in zagotoviti dodatna sredstva.** Pospešili smo tudi investicijska vlaganja v pravosodne sisteme. Letos je bila izvedena sanacija dotrajane električne inštalacije v sodni stavbi v Murski Soboti. Obnovili smo tudi stavbo Okrajnega sodišča v Ljutomeru ter uredili dostop za gibalno ovirane osebe.

Letos smo zaključili delno adaptacijo stare zgradbe Zavoda za prestajanje kazni zapora Maribor, oddelek Murska Sobota, in izgradnjo večjega prizidka, s čimer smo pridobili nove prostore upravnega dela zavoda, ter preuredili vhod v zavod s prostorom za sprejem zunanjih obiskovalcev in dvigalom za invalide.

Poleg tega je pripravljena projektna dokumentacija za sanacijo objektov Okrajnega sodišča v Lendavi ter opravljena kontrola nad izvajanjem rekonstrukcije sosednjega objekta Pomurske madžarske samoupravne skupnosti v Lendavi, ki poteka in se dotika objekta sodišča; **v letu 2022 pa je predvidena izvedba gradbenih in inštalaterskih del sanacije stavbe Okrajnega sodišča v Lendavi.**

03 Probacija

Izrekanje alternativnih kazni je tako za storilca kot tudi za samo skupnost izjemno koristno, tudi z vidika resocializacije. Poslanstvo Uprave za probacijo (UPRO) je namreč osebam v okviru izvrševanja kazenske sankcije nuditi pomoč, varstvo in nadzor z namenom, da oseba opusti kazniva dejanja in se uspešno integrira v skupnost, hkrati pa se uresničuje tudi cilj zagotavljanja večje varnosti družbe. Pri tem je zelo pomembno, da oseba ostane v okolju, kjer živi in deluje, ter da zaradi kaznovanosti ni iztrgana iz socialnega okolja in socialnih odnosov. Izvajalci sankcij so ključni partner za izpeljavo dela v splošno korist, pri čemer je zelo pomemben pristop izvajalca sankcij do osebe, napotene v probacijo.

Sodelovanje z izvajalci sankcij na navedenem področju je zelo kakovostno in strokovno. V času svojega delovanja je UPRO z izvajalci sankcij na območju Probacijske enote Maribor sklenil skupno 208 sporazumov o urejanju medsebojnih pravic in obveznosti v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist, od tega na ozemlju pomurske statistične regije 56 (26,9 %). **Največ sklenjenih sporazumov je z organizacijami s področja lokalne samouprave – 23 (41,07 %), socialnovarstvenimi organizacijami – 9 (16,07 %), vzgojno-izobraževalnimi organizacijami – 8 (14,29 %) in nevladnimi organizacijami – 6 (10,71 %).**

REGIJA V ŠTEVILKAH

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD

Naravni prirast
na 1000 prebivalcev

-4,6

-1,4

Število prebivalcev

114.540

5,4 % Slovenije

Gostota naseljenosti
preb/km²

86

104

Delež prebivalcev, starih 65 let ali več (%)

24 Pomurska / **20,9** Slovenija

Povprečna starost prebivalcev

46 Pomurska / **44** Slovenija

Površina

1.336 km²

6,6 % Slovenije

V pomurski statistični regiji je

27
občin

Stopnja delovne aktivnosti (%)

58,8 Pomurska / **66,5** Slovenija

Število samozaposlenih

5.050

Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo

1.719,9 €

1.900,4 €

Vključenost otrok v vrtce (% med vsemi otroki, starimi 1-5)

80

81

NALEZIMO SE DOBRIH NAVAD

CEPIMO SE